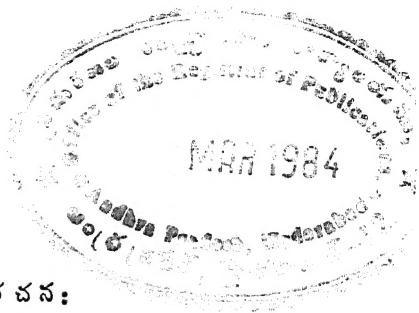

తీర్పు మీదే

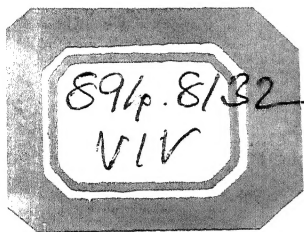
(నాటిక)

31/11-84.

రచన:

యస్. వివేకానంద

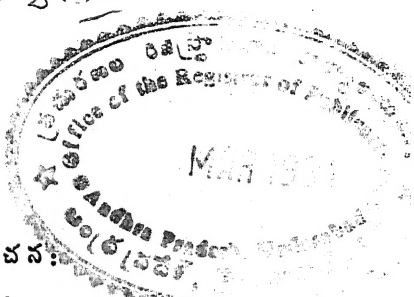
593
208

వసుంధరా పబ్లికేషన్సు

చిత్తూరు

3111-84
 తీర్పు మీదే
 (నాటిక)

Acc. No. 8943

రచన:

యస్. వివేకానంద

593
~~794~~
 209

వసుందరా పబ్లికేషన్సు
 చిత్తూరు

ప్రథమ ముద్రణ

మార్చి 1984

Acc. No. 9943

వెల : రూ. 3 - 00

జూన్ 1984
VIV

ప్రతులకు :

యస్. వివేకానంద

సీనియర్ హెడ్ క్లర్క్

డిపో మేనేజరు ఆఫీసు

చిత్తూరు. (ఆం. ప్ర.)

ముద్రణ :

శ్రీ జ్యోతి ప్రెస్,

గాంధీరోడ్ - చిత్తూరు.

ఇందలి పాత్రలు :-

- (1) శివశంకర శాస్త్రి : 60 ఏళ్ళు. మెడలో రుద్రాక్ష మాల, ముఖాన విభూతి పట్టెలు - వంటిన చొక్కా-వుండదు. డబ్బు దాహం వున్న మనిషి.
- (2) రఘు : శాస్త్రిగారి పెద్దకొడుకు. 35 సం॥. చదువు సామాన్యం. ఉన్నపూరిలో చిన్న వుద్యోగం.
- (3) రవి : శాస్త్రిగారి రెండవ కొడుకు. 28 సం॥. M. A. పాసైన నిరుద్యోగి. తండ్రిని కాదని ప్రపంచంలో బ్రతక లే ననుకునే బలహీనుడు.
- (4) సుశీల : రవి భార్య. 22 సం॥ కాస్తో కూస్తో చదువుకుంది. తల బిరుసుతనం లేదు గాని తెలివి తేటలున్న ఆడది.
- (5) రాఘవయ్య : 55 సం॥. సుశీల తండ్రి. బాగా బ్రతికి ఆర్థికంగా చితికి పోయినట్టు కనిస్తాడు.
- (6) శేషయ్య : 45 సం॥. సుశీల మేనమామ. ఒక కాలు అవుడుగా నడుస్తాడు.
- (7) స్వామి : నున్నటి గుండు. సన్నని పిలక. కాషాయ వస్త్రాలు!. నడి వయస్సు!!.
- (8) లాయరు : వయస్సెంతైనా వుండచ్చు!. ఎవరైనా కావచ్చు!!.

రంగస్థలం! — ఆలంకరణ!! —

స్టేజీ కుడివేపుది ప్రవేశ ద్వారం. దాని ప్రక్కగా మేడమెట్లు అవుపిస్తూంటాయి. ఒక మిడిల్ డోరు. దానికి డోర్ కర్టెను వుంటుంది: ఎడమవేపున మరో ద్వారం. ద్వారానికి ఓ కర్టెను వుంటుంది.

స్టేజీమీద ఓకొయ్య కుర్చి మిడిల్ డోరు ముందుగా వుంటుంది. అది ఇల్లు అన్నిచేటందుకు అనువుగా మరేమైనా వుంచుకోవచ్చు. అయితే అలా వుంచుకున్న స్టేజీ ప్రాప్తి నటనటుల మూమెంట్స్ కి అడ్డుగా లేకుండా చూచుకోవటం ప్రధానం. స్టేజీ మధ్య భాగానికి ముందుగా ఓ తెర (కర్టెను) ముందుగానే అమర్చుకుని వుండాలి!. ఆ తెరకు ఫుల్లీస్ ఏర్పాటు చేసుబడటం అవసరం!. ఎంచేతంటే ఆ తెరపైకి లాగబడవలసిన అవసరం నాటికలో వుంది. అంటే ఫ్రంట్ డ్రాప్ (కర్టెను)కి ఓమూడు అడుగుల దూరంలో పైన చెప్పిన కర్టెను అరేంజి చేసుకోవాలి!. క్షణాలమీద ఈ కర్టెను పైకి లాగబడే విధంగా వుంచుకోవటం అవసరం!.

ఎంచేతంటే ... మిడిల్ డ్రాప్ (కర్టెను) ముందు వైపున నాటిక ప్రారంభమౌతుంది. పది నిమిషాల తర్వాత లైట్లు ఆరగానే ఆ కర్టెను పైకి లాగబడటం తర్వాత పూర్తి స్టేజీమీద మిగతా నాటిక ప్రదర్శింపబడటం జరుగుతుంది.

అంతే కాదు...నాటిక చివరి పది నిమిషాల సమయం కూడా మిడిల్ కర్టెను ముందు భాగంలో జరిగి ముగుస్తుంది.

తిర్పు మీదే !.

(నాటిక)

[తెర తొలుగుతుంది. అప్పటికి ముందుగా అరేంజి చేసుకున్న మిడిల్ డ్రాప్ మాత్రమే ప్రేక్షకులకు అవుపిస్తూంటుంది. స్టేటిక ఎడమ వేపు దగ్గరగా ఓ చెక్క-బోను వుంటుంది. దాని వెనక్గా ఓ స్త్రీ నిలబడి వుంటుంది. ఆమెమీద (Spot light) స్పాట్ లైటు తప్ప మిగతా స్టేజీ అంతా చీకటి. చీకటిలో కుడి వేపు నుండి తెల్లపేంటు నల్లగానుతో లాయరు ప్రవేశం. లాయరు మీద ఏ విధమైన లైటు అవసరం లేదు. ఎడమ వేపు నున్న (wing): వింగులో జడ్జీ వున్నట్టుగా భావించుకోవాలి!. లాయరు ఆ (wing) వింగు వేపు చూస్తూ ... నడుస్తూ మాట్లాడతాడు.]

లాయరు: యువరానర్!. బోనులో వున్న స్త్రీ మీద హత్యా నేరం మోపబడ్డది. ఈ ముద్దాయి నేరస్థురాలు అని రుజువు కాబడటానికి ప్రత్యక్ష సాక్షులెవరూ లేక పోవచ్చు!. కానీ ... ముద్దాయి అనబడే ఈమె హంతకురాలు అని చెప్పటానికి ఆధారాలువున్నాయ్ ..

సుశీల: (వెర్రిగా అరుస్తూ) లేదు. ... కావాలని నేను చంపలేదు ...

జజ్జీ: (కన్పించడు. ఎడమ వేపునుండి వాయిస్ వినిస్తుంది.)
ఆర్డర్...ఆర్డర్! — మిస్టర్ పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటర్!
యు కెన్ ప్రొసీడ్.

లాయరు: యు వరానర్!-మనది పవిత్ర భారతదేశం!-హిందూ
సాంప్రదాయ ప్రకారం, 'భార్య' కట్టుకున్న 'భర్త'ను
గౌరవించటం అనేది అనాదిగా వస్తున్న సాంప్రదాయం!
— సీత, సావిత్రి - అనసూయ వంటి పతివ్రతామ
తల్లులు వుద్భవించిన భారతావని మనది! కారణాలు
ఏవైనా... పరిస్థితి ఎంతటి బలీయమైన దైనా కట్టు
కున్న భర్తను భార్య గౌరవించటం... ప్రేమించటం
అనేది సాంఘిక పరమైన కట్టుబాటు! — అటువంటి
కట్టుబాట్లకు విరుద్ధంగా ప్రవర్తించటమే కాకుండా...
సుశీల అనబడే ఈ ముద్దాయి తాళికట్టిన భర్తనే
కత్తితో దారుణంగా పొడిచి, చంపింది! సాటి మని
షిని... అందునా భర్తను హత్య చేయట మనేది
క్షమించరాని నేరం!.

సుశీల: అలాకాదు ... నన్ను చెప్ప నివ్వండి... స్టీజ్.

జజ్జీ: ఆర్డర్! ... ఆర్డర్!! — చూడమ్మా!... నువ్వు చెప్ప
దలచుకున్న దేమిటో తర్వాత చెప్పు. అంతే గాని
... మధ్యలో అడ్డుగా మాట్లాడ కూడదు! — యస్.
యు కెన్ ప్రొసీడ్ మిస్టర్ పబ్లిక్ ... ప్రాసిక్యూటర్

లాయరు: యువరానర్! — భర్తను హత్య చేయటానికి ముద్దాయి వ్రపయోగించిన కత్తిమీద ఆమె చేతి వేలిముద్ర లున్నయ్. ఆ విషయం ఫింగర్ ప్రింట్ నిపుణులు ధృవపర్చటం జరిగింది. — దట్నాల్ యువరానర్!—కాబట్టి 1. P. C. 302 క్రింద ముద్దాయి శిక్షార్హురాలు!.

జడ్జి: ప్రాసిక్యూషన్ వారి కథనం విన్న తరువాత ఈ కేసును వాయిదా వేయటమైనది. [అమ్మాయి మీద Spot light తక్కువ ఆరిపోతుంది. అమ్మాయి ఆమెతో పాటు బోను పక్కకు తప్పుకుంటయ్. మిడిల్ డ్రాప్ పైకి లాగబడుతుంది. ఇదంతా క్షణాల్లో జరుగుతుంది. వెంటనే డ్వేజిమీద అన్ని లైట్లు వెలుగుతయ్.]

రఘు: (మేడ మెట్లు దిగివస్తూ) ... నాన్నా... నాన్నా ...

శాస్త్రి: (ఎడమ వేపు ద్వారం లోంచి వస్తూ) ఏరా రఘూ పిలినావా? —

రఘు: అవును నాన్నా! అర్జంటుగా నాకు అయిదు వందలు కావాలి!

శాస్త్రి: అంతడబ్బు నా దగ్గ రెక్కడిదీ?! ... అయినా ఎందుకు అంత డబ్బు — ?

రఘు: మన పొలంలో పత్తి చేనుకు చీడ పట్టింది నాన్నా!. ఆ నూట రైతు చెప్తే నమ్మలేదు. తీరా నేవెళ్ళి

చూద్దును గదా పత్తి మొక్కలన్నీ చెడిపోయినట్టు
అవుపించింది.

శాస్త్రి: కృష్ణ కృష్ణ! — అలా ఎందుకు తగ లడ్డది?

రఘు: అదే ప్రశ్న నేనూ రైతు నడిగేను.

శాస్త్రి: వాడే మన్నాడు?

రఘు: అకాలంలో వానలు కురిసి నందువల్ల అన్నాడు.

శాస్త్రి: మరిప్పు డేమిటి చేయటం?

రఘు: ఏముంది? — క్రిమిసంహారక మందులు కొని వెంటనే
మొక్కలు మీద చల్లించకపోతే ... పంట చేతికి
రాదు ... మనకు చిల్లి గవ్వ ఆదాయం దక్కను.
అంతే.

శాస్త్రి: కృష్ణ కృష్ణ! — పత్తి పండించుకుని లక్షలు సంపా
దించిన వాళ్ళున్నారు. — మన ప్రారబ్ధ ఖర్చేమో
ఇలా వుంది. ...

రఘు: పురుగుల మందు కొనేటందుకే మిమ్మల్ని డబ్బుడిగింది.

శాస్త్రి: అవసరం పీకలమీది కొస్తుందని నేనేమైనా కల
గన్నానా? ... నా దగ్గరున్నది కాస్తా ... నీ తమ్ముడి
కిచ్చి పంపేనుగా. ...

రఘు: మరిప్పు డెట్లా?

శాస్త్రి: అదే నేనూ ఆలోచిస్తున్నాను. — అ! — ఎవరేనా
అప్పిస్తారేమో అడిగి చూడు. వీలు చూచుకుని బాకీ

తీర్చేద్దాం! మనరైతు రామయ్య మాట లెప్పుడూ
ఇట్లాగే వుంటుంద్ — ఏదీ ముందుగా చెప్పి చావడు!.

రఘు: మనకు పొలం ఎందుకంటే నామాట విన్నావు కాదు.

శాస్త్రి: పోయిందెట్లాగూ పోయింది!. చివరికి ఈ కాస్త
కూడా అమ్ముకుంటే...ముందు ముందు మన మెట్లారా
బ్రతికేది? నీకు చూడబోతే సంపాదన తక్కువ ...
వాణ్ణి చూద్దామా అంటే వుద్యోగంకోసం ఇంకా
ఎక్కే గడప—దిగే గడప!. మధ్య నా చావుకొచ్చింది.
(తల పట్టుకుని కుర్చీలో కూర్చుంటాడు.)

రఘు: అది సరే నాన్నా! ... రవి మైద్రాబాద్ నుండి
ఎప్పుడొస్తానని చెప్పేడు?.

శాస్త్రి: మరో క్షణంలో ఆయన గారూ వూడి పడతాడు —
కృష్ణ కృష్ణ!! — ఇటు ఇంటి ఖర్చు... అటు సీతమ్మడి
ఇంటర్వూల ఖర్చుకూ డబ్బు సర్దులేక నాపనై పోతోంది.
ఒరే రఘూ ... ఓ పనిచేస్తే? — అవసరం మనది
కనుక తప్పదు మరి! — మీ మామగారి దగ్గర కెళ్ళి
ఓ వెయ్యి రూపాయలు పట్టుకురా! — ఏం? —

రఘు: ఛీ ఛీ! - నేనా?! — వాళ్ళింటికా!?! — ఏం ముఖం
పెట్టుకు వెళ్ళను? ... నా భార్య చచ్చిపోయాక వాళ్ళిం
టితో నాకున్న అనుబంధం తీరిపోయింది.

శాస్త్రి: అట్లా అనుకుంటే ఎట్లారా? — కృష్ణ కృష్ణ! —
వెళ్ళాం చచ్చిపోయినంత మాత్రాన మామగారు నీకు

కాకుండా పోతాడా? అట్లా భావించటం కేవలం నీ వెర్రితనం. ...

రఘు: కట్టుకున్న భార్యకి సరై న మందు కూడా ఇప్పించలేదని అది బ్రతికినంతకాలం వాళ్ళచేత అన్పించుకున్న రెప్పి పొడుపు మాటలు చాలు!!

శాస్త్రి: చూడు రఘూ! ... మనుష్యులు దూరమైనా ... వారి ఐశ్వర్యంతోను ... డబ్బుతోనూ ముడిపడివున్న అనుబంధం ఎలా దూరమౌతుంది నువ్వే ఆలోచించు!. ఇక్కడే నువ్వు కొంచెం లాక్యం ప్రదర్శించటం నేర్చుకోవాలి. ... కృష్ణ కృష్ణ! - మీ మామగారు నిన్ను చీదరించుకున్నా... ఆయనగారి అండదండలు నీకెంతైనా అవసరం!. ఎంచే తంటావేమో? ... ఆయనా జీవిత చరమాంకంలో వున్నాడు పాపం! ... ఇవేలో రేపో కన్నుమూస్తే... ఆయనకు అల్లుడివి అయినా కొడుకు వై నా నువ్వేగా!

రఘు: అందుకని? ... మన అవసరంకదాని ... మానాభి మానాలు వదులుకుని వెళ్ళి ఆయన్ను ఆశ్రయించ మంటావా? వద్దు నాన్నా... వద్దు!! —

శాస్త్రి: రఘూ! నువ్వేదో ఆవేశంలో మాట్లాడుతున్నావ్! — మనిషికి కావలసింది ఆవేశం మాత్రమే కాదు. ఆలోచన కూడా! — గొంతుమీది కొచ్చిన అవసరాన్ని ఎలా తీర్చుకోవట మాని కూడా వివేకంతో

అలోచించాలి! పైగా నీమామగారికి మాత్రం చచ్చి పోయిన నీ భార్య తప్ప ఆడపిల్లలుగానీ మగపిల్లలుగానీ మరెవ్వరూ లేకపోయే! — అలాంటప్పుడు ఆయన్ను నువ్వు కాదనుకుంటే ఆయనేమై పోతాడు? ... పైగా వృద్ధాప్యంలో అనారోగ్యంతో మంచంలో వుండే! — ఆయన కాస్తా 'హరీ' అంటే, లక్షన్నర ఖరీదు చేసేమేడ .. బ్యాంకులో క్యాపు... పదేకరాల శుక్షేత్రమైన మాగాణి పొలం, నీకే గదా దక్కేది!

రఘు: నా...న్నా! —

శాస్త్రి: అభిమానం మనుష్యులకు తిండి పెట్టదురా అబ్బాయ్! నా మాట విని .. నే చెప్పినట్టు చెయ్! — వెళ్ళి... మంచంలో వున్న నీ మామగార్ని పరామర్శించిరా! — తెగిపోయిందనుకుంటున్న అనుబంధాన్ని అతికించు కోవటం మనకే అవసరం!! —

రఘు: ఇన్ని రోజుల తెర్వాత మళ్ళీ వాళ్ళ గడప తొక్కితే, నేను కేవలం డబ్బు గురించే వచ్చానని నలుగురూ నానా రకాలుగా ఆడిపోసు కుంటారేమో నాన్నా!?

శాస్త్రి: ఆడిపోసుకునే వాళ్ళెవ్వరూ నిన్ను ఆమెకోరు — అర్థమైందా?! ... లోకు లనుకుంటారని నువ్వు వెళ్ళటం ఎందుకు మానుకోవాలి? —

సుశీల: (ఓ చేతిలో కాఫీ గ్లాసు మరోచేతిలో మజ్జిగ గ్లాసుతో ప్రవేశం) మామగారూ! ... కాఫీ తీసుకోండి ...

శాస్త్రి: నాకు కాఫీకి తొందరే మొచ్చింది గాని ... కాలు చెయ్యి పడిపోయి మంచంలో వున్న నీ అత్తగారి గొంతులో వేళకింత మందు పోయ్ చాలు! — కృష్ణ కృష్ణ! ఈ కాఫీ వ్యసనం సంసారాలను కూల్చేస్తోంది. నెలకో వంద రూపాయలు ఈ కాఫీ కోసం ఖర్చవుతోంది. (అయిష్టంగానే కోడలి చేతిలో గ్లాసు అందుకుంటాడు.)

సుశీల: (రఘు దగ్గరగా వెళ్ళి) బావగాదూ!... మీకు మజ్జిగ తెచ్చాను. (గ్లాసు అందించింది.)

రఘు: వద్దు వద్దనుకుంటూ కాఫీ తాగి ఆరోగ్యం చెడగొట్టుకునేకంటే... రెండు పూటలూ మజ్జిగ తాగితే వంటికి ఆరోగ్యం కూడా వుంటుంది.

శాస్త్రి: చూడు కోడలా! — రేపటినుండి ... ఇంట్లో అందరికీ కాఫీ ఇవ్వటం మానెయ్యాలి! — తెల్సిందా?! —

రఘు: తమ్ముడు కాఫీ తాగకుండా వుండలేడే మోనాన్నా...

శాస్త్రి: ఆయనగారు కాఫీ తాగకుండా వుండలేడు ... ఈ విడగా రేమో వేళకి కాఫీ తయారుచేసి ఇవ్వకుండానూ వుండలేడు.

సుశీల: (మారు మాటాడకుండా ఖాళీ గ్లాసులు అందుకుని ఇంట్లో కెడుతుంది.)

శాస్త్రి: మనం ఎన్ని మాట్లాడినా... నోరు మెదపదు కదా! — కృష్ణ కృష్ణ! — అంచేత ... నే చెప్పింది అర్థమై

దిగా! పక్క వీధే కాబట్టి వెళ్ళి ఓ సారి మీ మామ
గారిని పలుకరించిరా! ... వెడుతూ ఓ డబ్బను పండ్లు
తీసుకెళ్ళు. ...

రఘు: అలాగే ...

శాస్త్రి: ఇప్పుడు నువ్వు నా కొడుకు వచ్చిచుకున్నావ్!
ఇంకా ఆలశ్యం దేనికీ! ... బయల్దేరు ... (రఘును
సాగనంపి తానొచ్చి కుర్చీలో కూలబడతాడు.)

[స్వామి ప్రవేశం.]

స్వామి: (పస్తానే) శివోహం ... శివోహం. ...

శాస్త్రి: (కుర్చీలోంచి తటాలున లేచి ఎదురొచ్చి) స్వామి
వారా... రండి... రండి! ఎన్నాళ్ళకు మీ దర్శన
భాగ్యం కల్గింది. ... (సాదరంగా ఆహ్వానించి కుర్చీ
చూపిస్తూ) ఆసీనులు కండి స్వామీ! —

స్వామి: సర్వాంతర్యాములం! — దేశం నలుమూలలూ
తిరగ వలసిన ధర్మం మాది. (కూర్చుని) ఆఁ!...నీవు...
నీ కుటుంబమూ ఔమమేకదా!!—

శాస్త్రి: ఆఁ ... ఏం కులాసా స్వామి? నాకూ వయస్సు
మించి పోయింది. ...

స్వామి: మనిషివి దృఢంగానే అవుపిస్తున్నావు కదా ...

శాస్త్రి: నా విషయం వదిలేయండి స్వామీ ... నా భార్య
రోగంతో మంచాన పడ్డది.

స్వామి: పాపం!...అలాగా? ... మరి...మందేదైనా ఇప్పిస్తున్నావా ... డబ్బుకు కక్కుర్తిపడి ఆమెను చావుకు దగ్గర చేస్తున్నావా? ...

శాస్త్రి: కృష్ణ కృష్ణ! ఎవరి ఆయుర్దాయానికి ఎవరు కర్తలం స్వామి?! చేసుకున్నవారికి చేసుకున్నంత మహాదేవ

స్వామి: (చుట్టూ చూచి) మరి ... నీ బిడ్డ లేరి? ...

శాస్త్రి: పెద్దవాడు...అదే...రఘు!... ఇప్పుడే అట్లా బైటి కళ్ళేడు.

స్వామి: అతగాడికి వివాహం చేశావను కుంటాను ...

శాస్త్రి: కృష్ణకృష్ణ! — వాడి గ్రహచారం మరోవిధంగా తగలబడటంతో కనీసం సంవత్సరమైనా కాపురం చేసిందో లేదో హఠాత్తుగా కన్నుమూసింది కోడలు.

స్వామి: శివ శివా ... అయితే ... పెద్దకోడల్ని సాగనంపే వన్న మూట!... మొత్తానికి ఘడి కుడివే. ...

శాస్త్రి: ఇంతకూ వాడి ఖర్చు అట్లా కాలింది... అంతే! — ఇటీవలే రెండోవాడు రవిక్కుడా వివాహం జరిపించాను.

స్వామి: శుభం! — ఇంకేం? ...

శాస్త్రి: అప్పటినుండే మాకు కష్టాలు మొదలై నయ్ స్వామి! 'పెళ్ళి పెళ్ళి' నేసి వాడికేమో మురిపెంగా వుంది గాని ... వుద్యోగం మాత్రం లేదు ఇంతవరకు. — పాతిక

వేలొస్తా యనేసి కట్నం కోసం కక్కుర్తి పడితే ...
చేతిలో ముద్ద నోటికి అందకుండా పోయినట్టుంది
మా పరిస్థితి ...

స్వామి: విచారించకు!. సమయం ఆసన్నమైతే పరిస్థితులు
వాటంతట అవే సర్దుకుంటాయి ...

శాస్త్రి: అది కాదు స్వామి... పెళ్ళిలో పదివేలు చేతికిచ్చి
మాయ మాటలు చెప్పి మమ్మల్ని బురుడీపుచ్చి బుట్టలో
వేళాడు వియ్యంకుడు! — తర్వాతేమో ... ఇవ్వ
వలసిన పదిహేను వేల సంగతి మాట్లాడటంలేదు. ...

స్వామి: ఇంత వయస్సొచ్చినా...నీకు డబ్బుమీద వ్యామోహం
పోలేదు కదా!! — శివోహం ... శివోహం ...
ఇంతకూ రెండో కొడుకేడీ ... కన్పించడం?

శాస్త్రి: వాడు పుద్యోగంకోసమై ఇంటర్వ్యూ కెళ్ళాడు. (ఎడమ
వేపు ద్వారం కేసి చూస్తూ) సుశీలా ... సుశీలా ...
స్వామివారొచ్చేరు. చెరబుతో నీళ్ళు...కాళ్ళు కడిగే
టందుకు పళ్ళెము తీసుకురా! ... ఏమిటో? ... ఈ
కొంపలో అన్నిటికీ నే నొక్కడినే సతమతం కావాల్సి
వస్తోంది! ?నిట్టూరుస్తాడు.)

స్వామి: విచారించకు!. బుద్ధి ఖర్చానుసారిణీ ... (చిద్విలా
సంగా నవ్వేడు.)

సుశీల: (నీళ్ళ చెంబు పళ్ళెంతో వస్తుంది.)

శాస్త్రి: స్వామివారికి సమస్కారం చెయ్యి సుశీలా! —
స్వామీ! — నారెండో కోడలు సుశీల!

స్వామి: (నఖశిఖ పర్యంతం చూచి) లక్ష్మీ దేవిలా వుంది!.

శాస్త్రి: స్వామీ! ... డబ్బు గురించే నిత్యమూ నాకూ కోడలికి మధ్య గొడవ!. పెళ్ళయిందే చాలు గదాని మురిసి పొతోంది గాని ... తండ్రి ఇవ్వాలన్న కట్నం ఇవ్వనందుకు చీమ కుట్టి నట్టయినా లేదు. ...

స్వామి: కాలమే సమస్యలను పరిష్కరిస్తుంది శాస్త్రి ...

శాస్త్రి: సుశీలా! నీ చేతిలో పశ్చేం స్వామివారి పాదాల చెంతవుంచి వారి పాదాలు ప్రత్యక్షనం చెయ్యమన్నా స్వామి మన ఇలవేల్పు!. — మా తాతల తండ్రుల కాలం నుండి స్వాములవారిని సేవించటం సాంప్రదాయం. ...

సుశీల: [చేతిలో వస్తువులు స్వామి దగ్గరగా నేలమీద వుంచి మారు మాట్లాడకుండా గిరున వెనక్కు తిరిగి ఇంట్లో కెడుతుంది.]

శాస్త్రి: (వెనుతున్న కోడలి కేసి చూస్తూ) సుశీలా ఏమిటా నిర్లక్ష్యం? — కృష్ణకృష్ణ! — చూశారుగా స్వామి కోడలు పిల్ల తల బిరుసుతనం. ...

స్వామి: శివోహం...చిన్నపిల్ల గదా...(చిరునవ్వు నవ్వేడు.)

శాస్త్రి: కాదు స్వామి చదువుకున్నాను గదానే అహంభావం!. — రాను రానూ ... ఈ తరం ఆడపిల్లల్లో

అణకువ పెద్దలపట్ల గౌరవం బొత్తిగా కరువై తోంది.
— స్వామీ రాక రాక వచ్చారు. ... నా కోరిక
మన్నించి మా ఇంట్లో కొద్దిరోజులు వుండవలసిందిగా
నా ప్రార్థన!

స్వామి: శివోహం! — ఆంతా దైవేచ్ఛ!! — నా వలన
నీ కలాంటి ఇబ్బందీ వుండదు కదా!! —

శాస్త్రి: ఎంతమాట? — మీరు నా ఇంటవుంటే... కొండంత
అండగా భావిస్తాను! — మేడమీది గది ఖాళీగానే
వుంది. మీరక్కడ నిరభ్యంతరంగా వుండచ్చు! —
మీ దైవధ్యానానికి అంతరాయమే కలగదు,

స్వామి: నా కొరకు ప్రత్యేకమైన ఏర్పాట్లమీ చేయద్దు.
వేళకి ఓ గ్లాసెడు ఆవుసాలు ... రెండు అరటిపళ్ళు
వుంటే చాలు! అదేనా ఆహారం. ...

శాస్త్రి: అలాగే ... (అనేసి పళ్ళెంలో స్వామి పాదాలు
వుంచి నీటితో కడిగి నెత్తిన చల్లు కుంటాడు.)

స్వామి: మనో వాంఛా ఫల శిద్ధిరస్తు! ...

శాస్త్రి: ప్రస్తుతం నాకున్న దిగులల్లా వక్కాతే స్వామీ, ...

స్వామి: ఏమిటది? —

శాస్త్రి: నా రెండో వాడికి వుద్యోగం రావటం! — తర్వాత...

స్వామి: సందేహించకు!.... అన్ని కోరికలూ విన్నవించుకో...

శాస్త్రి: నా వియ్యంకుడు ... అదే నా రెండో కోడలు తండ్రి
నుండి నాకు రావలసిన కట్నం తాలూకూ బాకీ
వసూలు చేసుకునేటందుకు మార్గం... మీరు చూపిస్తే
... చచ్చి మీ కడుపున పుడతాను వచ్చే జన్మలో!.

స్వామి: శివోహం! ... ఓపిక పట్టు ... ఆలోచించి తర్వాత
నీ కేదే నా పరిష్కారమార్గం సూచిస్తాను. (లేచి
నిల్చున్నాడు.)

శాస్త్రి: కృష్ణ కృష్ణ! - చాలా సంతోషం!!... రండి స్వామీ
మనం మేడమీది కెళ్ళి మాట్లాడు కుందాం. ...
(ఇద్దరూ మేడ మెట్లెక్కి పైకి వెడతారు.)

శేషయ్య: (ఒక చేతిలో సంచీతో కుంటు కుంటు ప్రవేశం
వస్తూనే) సుశీలా ... అమ్మయ్య సుశీలా ... ఇంట్లో
ఎవరూ లేరా ఏం?

సుశీల: (లోపలి నుండే) ఎవరు? (ప్రవేశించి) నువ్వూ
మామయ్యా! ఇదేనా రావటం!? — రా!, కూర్చో!!
... (కుర్చీ చూపింది.)

శేషయ్య: అట్లా బస్సు దిగేను ... ఇదిగో ఇట్లా వచ్చాను.
— నువ్వేమిటే రానురానూ పూచిక పుల్లలా తయారవుతున్నావ్? నెల క్రితం నిన్ను చూచి నప్పటికంటే
ఎంతగానో చిక్కిపోయినట్టు అవుపిస్తున్నావ్. —
అన్నట్టు ... మీ అత్తగారు ... (ఇంకా బ్రతికే

వుండా అన్న ధోరణిలో చెయ్యి పైపైకి చూపుతూ
అభినయిస్తాడు.)

సుశీల: ఓ!... (పెద్దగా మాట్లాడవద్దని పైగ చేసి వాకిలి
దాకా వెళ్ళి చూచి మళ్ళీ వచ్చి స్వరం తగ్గించి) ఇంకా
బ్రతికే వుంది! - కూర్చో మామయ్యా కాఫీ తెస్తాను
(అనేసి వెడుతూ టేజీ మీదున్న చెంబు పళ్ళెం తీసు
కెడుతుంది).

శేషయ్య: (కుర్చీలో కూర్చుంటాడు.)

సుశీల: (కాఫీ కప్పుతో వచ్చింది.)

శేషయ్య: (కాఫీ అందుకుని) అయితే ... మీ అత్తగారు
రోగంతో మంచంలో తీసుకుంటూ ఇంకా నీచేత అడ్డ
మైన చాకిరీ చేయించు కుంటోందన్నమాట! - ఇంటెడి
చాకిరీ చేయించు కుంటోందన్నమాట! - ఇంటెడి
చాకిరీ చెయ్యలేక నువ్వేమో చిక్కి శల్యమవుతున్నావ్
— అది సరే ... నీ మొగుడి మహాశయ్యడికి వుద్యోగ
మేడైనా దొరికిందా? —

సుశీల: లేదు మామయ్యా! — ఆక్షణం కోసమే నేనూ
ఆశతో ఎదురు చూస్తున్నాను. ...

శేషయ్య: ఆ వుద్యోగ మేదో త్వరగా వస్తే బావుండు ...
నీ కష్టాలన్నా తక్కువవుతయ్! - అన్నట్టు నీ మామ
గారు ఇంట్లో లేడా? — అయినా నీకు అత్త పోరు

కంటే...మామగారి సతాయింపే ఎక్కువను కుంటాను.
— ఆయనగా రేమైనా ... మనిషి మా రేడా? —
(తాగిన కాఫీ కప్పుకింద పెట్టేడు.)

సుశీల: ష్! ... పెద్దగా మాట్లాడకు. బహుశ మేడమీద వుండి
వుంటారాయన! (మెట్లదాకా వెళ్ళి చూచి తిరిగి
కుర్చీదాకా వచ్చి) మా నాన్న వచ్చి నన్ను చూచి
పోవటం బొత్తిగా మానేశాడు మామయ్యా ...
(బాధగా అంది.)

శేషయ్య: (ఆవేశంగా) నీ మామ రాక్షసుడు మీ నాయన్ను
రాని స్తేనా? (తక్కున కుర్చీలోంచి లేచి మెట్లు దాకా
వెళ్ళి చూచివస్తూ) ఎప్పుడు నిన్ను చూద్దామని వచ్చినా
'కట్నం బాకీ తెచ్చావా' అని చెండుకు తింటుంటే
మీ నాయన కూడా బాధగా వుందాయె?!— ఎవ్వరం
రాకపోతే నువ్వెక్కడ దిగులు పడతావోని నేనా చెప్పను!.

శాస్త్రి: (మేడ మెట్లు దిగుతూ) ఎవరూ? — శేషయ్యగారా!?
— ఎంతసేపైందీ వచ్చి? — సంచీతో వచ్చా
రేమిటీ? ... వియ్యంకుడు ఇవ్వవలసిన కట్నం
తాలూకూ బాకీ మీ ద్వారా పంపేడా!? ... కృష్ణ
కృష్ణ! ... మరి చెప్పారు కారేం, ... (ఆశతో దగ్గ
రగా వచ్చాడు.)

శేషయ్య: (చిన్న బుచ్చుకుంటూ) కోర్టుపని మీద ఈవూ
రొచ్చాను... ఎట్లాగూ వచ్చాను గదా... అమ్మాయి
నొకసారి చూచి పోదా మనించి.

శాస్త్రి: అమ్మాయిని చూచి పోదామనా ... నేనింకా బ్రతికి
వున్నానో లేదో తెల్సుకు పోదామనా? — ? — నాది
మొండి ఆయర్దాయం శేషయ్యగారూ!? — వియ్యం
కుడు బాకీ తీర్చేవరకూ నిశ్చేపంగా బ్రతికి వుంటానని
ఆయనగారికి నొక్కి మరీ చెప్పండి! (సుశీల కేసి
గురుగా చూచేడు.)

సుశీల: (ఇక అక్కడే నిలబడటం మర్యాద కాదని కాఫీ కప్పు
తీసుకుని ఇంట్లో కెడుతుంది.)

శేషయ్య: మరీ మీరు అంత కటువుగా వ్యవహరించటం
ఏ మాత్రం బాగో లేదు శాస్త్రిగారూ. ...

శాస్త్రి: (రెచ్చిపోతూ) ఇదిగో ... నాకున్న దొక్కటే
నాలుక! ... నే చెప్పేది వక్కటే మాట!! — అంత
కట్నం ఇచ్చుకో లేనివాడు పెత్తందారిలా పెండ్లికి
ముందు కల్లబొల్లి మాటలెందుకు చెప్పినట్టు? —
మమ్మల్ని మోసంచేసే టందుక్కాదూ? —

శేషయ్య: అలా ఎన్నిటికీ కాదు — నూ బావక్కూడా
సమయానికి డబ్బు చేతికి అందటం లేదు. వ్యాపారంలో
తోటి భాగస్థులు ఆయనెత్తిన బురదపూసి అన్యాయం
చేసేరు. మీ బాకీ ఇచ్చేస్తాడు లెండీ. ...

శాస్త్రి: ఇంకా ఎన్నాళ్ళకండీ ఇచ్చేది? ... పిల్లవాడి తల్లీ
వెంట్రుకలు తెల్లబడ్డాకనా?! — నే చచ్చాకనా? —
అహ! ... ఎప్పుడు...ఎప్పుడు తీరుస్తాడు కట్నం బాకీ

అని!! — అంత చేత గానప్పుడు తన తాహతుకు
తగిన సంబంధంకొరకు వెతుక్కుని వుండాల్సింది.
M. A. పాసైన నా కొడుకే ఎందు క్కావలసి
వచ్చాడు? —

శేషయ్య: మీకు ఆడపిల్లలంటూ లేరు కాబట్టి ఇంత
నిక్కచ్చిగా మాట్లాడ గలుగుతున్నారు. ...

శాస్త్రి: ఎట్లా!! — నేనే గనుక ఆడపిల్ల పెళ్ళి చేయాల్సి
వస్తే ... ఓ మాట అనుకున్న తర్వాత ఇస్తామన్న
కట్నం అణాపై సలతో విసిరి అవతల పారేసి వుండే
వాడ్ని. తెలుసా!! — నీ బావగారు గతిలేనివాడు
కాబట్టే ... బాకీ ఎక్కడ అడుగుతానోని ... మళ్ళీ
ఈ ఇంటి గడప లొక్కలేదు. — సిగ్గులేకపోతే సరి! —
పైగా పౌరుషం కూడానా?—?

శేషయ్య: శాస్త్రిగారూ! — మీరు పెద్దవారు. ... మీకు చెప్ప
గల అర్హత నాకు వుందో లేదో గాని ... మాటలు
తూలి మాట్లాడటం ఏం సభ్యత అనించుకుంటుంది
మీరే ఆలోచించండి ...

శాస్త్రి: అంత రోషంగలవారైతే ... ఏదీ... నాడబ్బు
నా ముఖాన ఎడంచేత్తో విసిరేయమనండి? ... నేను
మళ్ళీ నోరు మెదిపితే అప్పుడనండి! — అంతేగాని...
నంగనాచి కబుర్లతో ఎవర్ని తృప్తిపరుద్దామని? —

ఏం? — ఆయన రాలేక రాయ బారానికి మిమ్మల్ని
పంపేడా?

శేషయ్య: రాయ బారాని క్కాని ... కాళ్ళ బేరానికి కానీ
నేను రాలేదు లెండి! — పిల్ల దాన్ని చూచి పలుక
రించి పోదామని వచ్చాను. అంతే! —

శాస్త్రి: చూశారుగా! — ఇంకేం? — మీరు చూచిం
దేమిటో మీ బావగారికి విన్నవించుకోండి! — మా ఇంటి
కొచ్చిన ప్రతివాళ్ళనూ భోజనం చేసి వెళ్ళ మనటానికి
నా ఇల్లేం సత్రం కాదు. (స్వరూప ఇంట్లోకి నడిచి
వుత్తరీయం మీద వేసుకుని వస్తూ.) నా కవతల బోలెడు
పనుందీ ... వస్తా (బైటి కెడతాడు.)

శేషయ్య: (తనూ బయల్దేర బోయాడు.)

సుశీల; (ప్రవేశించి) వెడుతున్నావా మామయ్యా... (గాద్గది
కంగా).

శేషయ్య నీ మామగారు మాట్లాడిన మాటలతో కడుపు
నిండిందిగా అమ్మా! — బుద్ధి గడ్డితిని... నేరకపోయి
వచ్చాను. ఈ ఇంట్లో ఏదు నిముషాలున్న నాకే ఇంత
బాధగా వుంటే... ప్రతిక్షణమూ అందరి చేతా సూటీ
పోటీమాటలతో నువ్వెంత సుఖంగా బ్రతుకుతున్నావో
అర్థమవుతోంది! — వస్తాను (వెళ్ళబోయి ఏదో
గుర్తొచ్చి ఆగి) ఆ! — అసలు విషయం మర్చిపోయాను—
నీ చిన్న చెల్లెలు పెద్ద మనిషైంది ... నీ వాళ్ళు అనుమ

తిస్తే ... ఓసారి వచ్చి చూచిపో ... వస్తా తల్లీ ...
(నిష్క్రమిస్తాడు.)

సుశీల: (భారంగా నిట్టూర్చి గిరునతిరిగి మధ్యగదిలో కెళ్ళి
చీపురు తెచ్చి వూడుస్తూంటుంది.)

రవి: (చేతిలో చిన్న సూట్ కేసుతో వస్తూనే) సుశీలా! —
ఓ గ్లాసెడు మంచినీళ్ళు ప్లీజ్! ... (సూట్ కేస్ పక్క
నంచి కుర్చీలో కూర్చున్నాడు.)

సుశీల: (చీపురుతో left wing లో కెళ్ళి గ్లాసుతో గబగబా
వచ్చింది) తీసుకోండి! (గ్లాసు అందించి సూట్ కేసు
Middle డోల్లోకి తీసుకెళ్ళి పెట్టి మళ్ళీ వచ్చి) ఏమండీ
... మీరు వెళ్ళిన పని అయిందా ... (ఆప్యాయంగా
అడిగింది.)

రవి: (గ్లాసు అందిస్తూ) అవుతుందనే ఆశకూడా లేదు.

సుశీల: అదేం? —

రవి: (నిరుత్సాహంగా) ఏం చెప్పను? — ఈ సారయినా ఇంట
హ్యూలో నెగ్గుతానని గంపెడాశతో వెళ్ళానా ...
(కుర్చీలోంచి లేచి నడుస్తూ) తీరా వెళ్ళాక తెల్సింది...

సుశీల: ఏమని? — ?

రవి: పదివేలు ఇస్తేగాని ఆ వుద్యోగం మనకు రాదని ...

సుశీల: పోనీ అంతడబ్బు మన మిస్తే ... ఆ వుద్యోగం మీ
కొస్తుందా? (ఆశగా అడిగింది.)

రవి: (చీరాకుగా) ఏం? అంతడబ్బు నీ బాబేమైనా ఇస్తాడా?

— అయినా ఆ అవకాశమూ మించి పోయింది. ...

సుశీల: ఎందుకని? —

రవి: డబ్బుగల వాళ్ళు ఈగల్లాగ చుట్టూ మూగి డేగల్లాగ
తన్ను కెళ్ళారు ఆ చాన్సు కానా? —

సుశీల: హా: — (నిట్టూర్చింది.)

శ్రీ 8132
VIV

రవి: నేను అదృష్టవంతుణ్ణి ఎలాగూ కాదు. — నాతోపాటు
దురదృష్ట వంతురాలివని. ఈ సారితో పూర్తిగా తేలి
పోయింది! ACCNO. 89 43

సుశీల: నిరాశపడకండి! . ప్రయత్నం చేస్తే ... ఇంకో
పువ్వోగ మేడైనా దొరక్క పోతుందా. ...

రవి: (వెటకారంగ) ఆ...దొరుకుతుంది ... ఎందుకు దొర
కదూ? ఇప్పటికే మానాన్న ప్రతిసారి డబ్బు ఇచ్చే
టందుకు కారాలు మిరియాలు నూరి లక్ష తిడుతూ
ఇస్తున్నాడా? ... మరోసారి అడిగితే ... ఉరేసుకో
మంటాడు! — ఛ ఛ! వెధవ లైఫ్ 3.200

సుశీల: బాగా అలిసిపోయారు... వుండండి కాఫీ తెస్తాను...

రవి: అక్కర్లేదు. ఇంత విషం తెచ్చివెట్టు చాలు. ...

సుశీల: అవేం చూట లండీ ...

రవి: ఏం చేయమంటావ్? — నా నరనరంలోనూ నిరుత్సాహం
సిస్పృహ జీర్ణించుకు పోయింది. — రోజు గడిచే కొద్దీ

వుద్యోగం దొరుకుతుందనే ఆశ... అవకాశం కరువవు
తోంది. — మరో ఏడాది ఇలాగే గడిస్తే ... మన
కసలు వుద్యోగమే రాదు — ఏజ్ బార్లై పోతుంది. —
అప్పుడు ఇద్దరం కలిసి జాయింటుగా వురేసుకోవచ్చు...

సుశీల: (మారు మాట్లాడలేక నిస్సహాయంగా left wing లో
కెడుతుంది)

శాస్త్రి: (బైటినుండి వస్తూనే కొడుకుని చూచి) వచ్చావారవీ
... ఎంతసేపైందీ నువ్వొచ్చి...?

రవి: నాన్నా... నే వెళ్ళిన పని. ...

శాస్త్రి: కాలేదని నీముఖమే చెప్తోంది!. అయినా... నిన్ను
M. A. చదివించటం నా బుద్ధి తక్కువ కదూ?! — పదో
తరగతి పాసవగానే ... ఓ కొట్లో గుమాస్తాగా పడేసి
వున్నట్టయితే హాయిగా ఈ పాటికి నాలుగొందలు
సంపాదిస్తూ వుండేవాడివి. ...

రవి: అది కాదు నాన్నా ...

శాస్త్రి: నాకింకేమీ చెప్పకు!. ఎవడి క్కావాలిరా నీ బోడి
M.A.? — అఖరికి అడుక్కుతినేవాడి కుూడా ఈ
రోజుల్లో డిగ్రీవుంది.

రవి: నన్ను మాత్రం ఏం చేయమంటావు నాన్నా ... నా
ప్రయత్నం నేను చేస్తునే వున్నానుగా ...

శాస్త్రి: ప్రతిసారీ నాలుగేసి వందలతో నన్ను క్షవరం

చేస్తూనే వున్నావు! — ఒరేయ్ ... ఇంటర్వ్యూ కళ్ళి
రావటం కాదురా కావలసింది (నిట్టూర్చి) ఇంతకు
నీ ముఖాన వుద్యోగం చేయగల రాత లేదేమోలే...
— పోనీ ... ఓ పని చెయ్ ...

రవి: చెప్పండి నాన్నా ...

శాస్త్రి:— ఓ కాలో చెయ్యో విరగ్గొట్టుకో! — కుంటివాడివి
గదానే జాలితోనై నా ఎవరై నా కనికరించి వుద్యోగం
ఇస్తారేమో...?

రవి: నా...న్నా...!

శాస్త్రి: లేకపోతే ఏమిట్రా? — తాదూరకంతలేదు మెడకో
హోలన్నట్టు ... నేనే నీకు తిండి పెట్టలేని స్థితిలోవుంటే
...నీకు తోడు పెళ్లాం!. — పదిపైసలు పెట్టి పెళ్ళా
నికి పూలుకొని తీసుకురాలేని పరిస్థితి నీది! అలాంట
టప్పుడు పెళ్ళేందుకు చెప్పు? — ఇంటిల్లి పాదీసే మేప
లేక నా చావు కొస్తోంది.

రవి: నీకీ బాధ వద్దులే నాన్నా... నా చావేదో నేచప్తాను...

శాస్త్రి: చచ్చి ఏం సాధిస్తావ్?. బ్రతికే వుద్ధరించాలి పరిస్థి
తిని!! అదీ పొరుషమంటే ... వుద్యోగ మెట్లాగూ
వచ్చేట్టు లేదు గనుక ... వ్యాపారమేదైనా చేసుకో
చేతనైతే...

రవి: చేతిలో పైసాలేకుండా వ్యాపారం ఎలా చేస్తాం
నాన్నా!! — ఎవరై నా వింటే నవ్విపోతారు. ...

శాస్త్రి: కృష్ణ కృష్ణ! ఇప్పుడు నవ్వటం లేదు గనుకనా?!...
మన బ్రతుకులు ఇంకా నవ్వుల పాలు కాకుండా
వుండాలి అంటే ... నీ సంపాదన నువ్వు చూచుకోవల
సిందే ... ఆఁ!

రవి: ఎట్లా నాన్నా? ... పెట్టుబడి కావద్దూ? ... అంత డబ్బు
ఎవరిస్తారు?

శాస్త్రి: ఇంకెవరు? — నీ మామగారు! ... నీ కాళ్ళు కడిగి
పిల్లనిచ్చి కన్యాదానం చేశాడే ... వాడు!!

రవి: (మానం వహించేడు),

శాస్త్రి: మాట్లాడవేం? — మిగతా డబ్బు ఇవ్వడా?! —
ఇచ్చేది లేదంటే... నువ్వు నోరు మూసుకునివున్నా...
నేను పూరుకోను! — నీ పెళ్లాన్ని నువ్వు ఏలుకోకుండా
వుంటే ... కట్నం డబ్బులొచ్చి నీ కాళ్ళ ముందు
వాలతయ్. — నువ్వేమో ... వెర్రి వెధవలాగ
పెళ్లాం కొంగు పట్టుకుని పళ్ళికి లించుకుంటు తిరుగు
తూన్న న్నాళ్ళూ నీ మామ మహాశయుడు చితారు
కొమ్మమీదనే కూర్చుంటాడు.

రఘు: (ప్రవేశించి) ఎందుకు నాన్నా తమ్ముడ్ని మాటలతో
వేధించటం?

శాస్త్రి: కృష్ణ కృష్ణ! — ఏమిటి? ... నేను... వేధిస్తున్నానా?

రఘు: కాదు — అత్తగారిలా పోరు పెట్టి సాధిస్తున్నావ్.

శాస్త్రి: నోరు ముయ్యరా!. తమ్ముడ్ని వెనకేసుకొస్తున్నావా? — నీకేమైనా బుద్ధివుందా!? — జీవితంలో వాడు ఏదో విధంగా స్థిమితపడాలని నేను అనుకుంటూ వుంటే ... నా హితోపదేశాలు నీకు శాపనార్థాల్లాగా ... సాధింపులుగా అవుపిస్తున్నాయా? — , అయితే ఇంకేం? ... మధ్య నా పెద్దరికం దేనికి ... మీ ఇష్టమొచ్చినట్టు అఘోరించండి.

రవి: ఊరుకో అన్నయ్యా ... నాన్న మనసు కష్టపెట్టకు! — అయోగ్యులమైనందుకు మనల్ని మనం నిందించుకోవాలి.

శాస్త్రి: ఒరేయ్! — నేను బ్రతికి నన్నా శ్మేరా మీ ముఖం చూచేది ఎవరై నా? — ఆ తర్వాత చెట్టుకో పుట్టు పోతారు. (స్వామి మేడ దిగిరావటంచూచి) చూశారా స్వామీ ... నా ఇద్దరు కొడుకులూ అప్రయోజకులు అనటమే కాకుండా ... వేళకింత తిండి పెడుతున్న కన్నతండ్రినే నిందించే స్థితి కొచ్చేరు.

స్వామి: శివోహం! — కలికాలం శాస్త్రి! — కాకుంటే... కన్నబిడ్డలే తండ్రిని నిందిస్తారా?

రఘు: మన్నించండి స్వామీ ... మా తొందరపాటుకు మన్నించండి!! —

శాస్త్రి: (రవి నుద్దేశించి) ఆడపిల్లలా తలొంచుకు నిలుచుంటావేం?. ఇంట్లో కెళ్ళి స్నానం చేసి బట్టలు మార్చుకో...

రవి: (మవునంగ మిడిల్ డోర్లో కెడతాడు.)

సుశీల: (left door లోంచి వచ్చి) మామగారూ!. మీకు బావగారికి భోజనం ఏర్పాటు చెయ్య మంటారా?...

శాస్త్రి: ఇంకా ఆలస్యం దేనికి? ... పేగులు మాడిపోతున్నయ్ ... వేళ మించిపోయింది కూడాను!! ... మా భోజనంతో బాటు స్వామివారికి అల్పహార మేదైనా చేశానా మరి ...

సుశీల: వారికి మినపరొట్టెలు తయారు చేశాను.

స్వామి: నాకోసం శ్రమ పడకండి!.

రఘు: మా ఇంటికొచ్చి మీరు పస్తులుండాల్సిన అవసరం ఏమాత్రం లేదు స్వామి. ...

శాస్త్రి: మాతోపాటు మీరు!... సుశీలా! - నువ్వు వెంటనే భోజనం వడ్డించెయ్ ... మేమూ వచ్చేస్తున్నాం...

సుశీల: అలాగే ... (left door లో కెళ్ళి బోయింది.)

శాస్త్రి: మరి ... నీ మొగుడు మాటేమిటి. ... వాడిప్పుడు భోజనం అందరితో పాటు చెయ్యడా? —

సుశీల: ఆయన తర్వాత భోజనం చేస్తారట...(వెళ్ళిపోయింది)

శాస్త్రి: రఘూ! ... నువ్వు భావిదగ్గర కెళ్ళి కాళ్ళూ చేతులూ కడుక్కో...నేనూ వచ్చేస్తున్నాను.

రఘు: అలాగే (left door లో కెడతాడు.)

శాస్త్రి: స్వామీ ... మీరు సిద్ధమేకదా? ! —

స్వామి: ఆహా! నా జపంకూడా పూర్తి చేసుకున్నాను.

శాస్త్రి: నా సంసారం సంగతి మీకు పూర్తిగా అర్థమైవుంటుంది ఈ పాటికి! ... నా పరిస్థితి అంతా అయోమయంగా తయారైంది స్వామీ.

స్వామి: (సీరియస్ గా విలన్ లాగ శూన్యంలోకి చూపునిలిపి) శివోహం! — పరిష్కార మార్గంకోసం అన్వేషిస్తున్నాను. ... నువ్వేమీ దిగులుపడకు. — సమయం ఆసన్నమైనపుడు నేను వుపదేశిస్తాను. — అధైర్య పడకు.

శాస్త్రి: నాకిక మీరే దిక్కు!!

స్వామి: నీ రెండో కుమారుడు గురించేగా? ... ఇంటి పరిస్థితి చక్కబడాలంటే ... (చెప్పబోయి ఆగి) అహా ... ఇప్పుడు కాదు...మళ్ళీ ఆలోచించి నిర్ణయిస్తాను. ...

సుశీల: (left door దగ్గరగా నిలబడి) వడ్డించాను ... రండి! (మళ్ళీ లోనికెళ్ళింది.)

శాస్త్రి: రండి స్వామీ ... రండి!!.

[ఇద్దరూ left door లో కెడతారు. ఓ నిమిషం తర్వాత రవి చొక్కాగుండీలు పెట్టుకుంటూ Middle door లోంచి వస్తాడు బైటి కెళ్ళే ప్రయత్నంలో.]

రవి: (M. D. లోంచి వచ్చి exit అనబోతూ ఎదురుపడ్డ మామగారిని చూచి ఆగి వెనక్కుచ్చేడు.)

రాఘవయ్య: (ప్రవేశిస్తూ) బాబూ కులాసాగా వున్నావా!—

రవి: మామగారా! ...దారితప్పి వచ్చి నట్టుంది (నిష్ఠురంగ.)

రాఘ: నువ్వే మనుకున్నా ...ఎందరు ఎన్ని రకాలుగా నన్ను
నా పరిస్థితిని అపార్థం చేసుకున్నా ... పిల్ల నిచ్చుకున్న
తర్వాత రాక తప్పతుందా అల్లుడూ!..?—?

రవి: అ...ల్లు...డు! — అల్లుడు ఇన్నాళ్ళకు గుర్తొచ్చాడన్న
మాట మీకు! (కటువుగ మాట్లాడేడు).

రాఘ: అనుకున్నదొకటి. ...జరిగింది మరొకటి! విధి వక్రించ
టంతో నా వ్యాపారం తల్లక్రిందులైంది ... పరిస్థితి
తారుమారు అయింది అల్లుడూ! ... నీకు సరైన
జవాబు ఎలా చెప్పట మాని ఆలోచిస్తూ ముఖం చాటే
యాల్సి వచ్చింది. — అమ్మాయి సుశీల షేమంగా
వుందా రవీ!!—

రవి: (కసితో) ఆహా! — ఇంకా బ్రతికే వుంది. ...

రాఘ: అదేం మాటయ్యా!! — పది కాలాల పాటు మీరు
షేమంగా వుండటం కంటే నేను కోరుకునేది మాత్రం
వేరేముంటుంది? — నా పరిస్థితి తెలావున్నా . నేనేమై
పోయినా ఫర్వాలేదు...కాని...నా చిట్టితల్లి సుశీలను
మాత్రం కంట తడిపెట్ట నివ్వకు! — అదే నేను
కోరుకునేది.

రవి: అన్ని మాటలూ మీరే అంటూంటే ఇక నే చెప్పే
దేముంది? మేము సుఖంగా వుండాలనుకుంటున్నా

వారై తే... మా పెళ్ళయి ఆరు నెలలు కావస్తుంటే...
 ఓ అడపిల్లను కన్నతండ్రిగా మా యోగక్షేమాలు
 విచారించకుండా ఎలావుండ గలుగుతున్నారండీ మీరు?

రాఘ: ఏం చెయ్యను చెప్పా! — నేను ఎదుటపడి మీ మన
 స్సును మరింత గాయపరిచే కంటే ... మీ కళ్ళకు
 అవుపించకుండా వుండటమే మంచి దనిపిస్తోంది. —
 మీ మధ్యకు వచ్చేటందుకు నాకు ముఖం చెల్లటం లేదు
 బాబూ ... ముఖం చెల్లటం లేదు. ...

రవి: పాతపాతే పాడి ఎన్నాళ్ళని మా నోరు మూయిస్తారు?
 మే మిక్కడ ఎన్ని అగచాట్లు పడుతున్నామో మీకు
 తెలీదు. చెప్పినా మీకు అర్థంకాదు. — ఓ వేళ అర్థ
 మైనా... మీరేం ఆర్చేవారా? — తీర్చేవారా? —
 నాకా వుద్యోగంలేదు. వస్తుందనే ఆశకూడా నాలో
 నశించిపోయింది. — ఎన్నాళ్ళని తండ్రి దయా దాక్షి
 ణ్యాల మీద బ్రతకటం? ... మీరై నా కట్నం
 తాలూకూ డబ్బు ఇస్తారేమో అనుకుంటే ... శుష్క
 వాద్దానాలు శూన్యహస్తాలు తప్ప మీదగ్గర మాత్రం
 ఏముంది?!

రాఘ: నీ బాకీ తీర్చేస్తాను బాబూ. ... తప్పకుండా తీర్చే
 స్తాను. కాకుంటే... నాకు మరి కొన్నాళ్ళు వ్యవధి
 కావాలి ...

రవి: మీరు ఇస్తారనే ఆశతో ఎదురుచూస్తూ కూర్చుంటే...

ఈ లోగా నా పళ్ళూడి పోయి జుట్టు నెరిసి పోతుంది -
మీరేమైనా అనుకోండి. ... కానీ, — కట్నం డబ్బు
మాత్రం వెంటనే మీరు ఇచ్చే ఏర్పాటు చేయండి.
ఆ డబ్బుతో నేను ఏదైనా వ్యాపారం చేసుకు బ్రతుకు
తాను.

రాఘు: నే నివ్వవలసిన డబ్బు ఇవ్వకపోతే ... నువ్వు బ్రతక
లేవా బాబూ ... ?

రవి: మామగారూ ! — హద్దుమీరి మాట్లాడుతున్నారు.
నాలో కోపాన్ని బుసకొట్టించకండి. — అంత చేత
గానప్పడు మీ శక్తికి మించిన వాగ్దానాలు ఎందుకండీ
చేసింది? — అవసరం తీరిందనేగా మీరు మీ చిత్తం
వచ్చినట్లు మాట్లాడు తున్నారు.

శాస్త్రి: (బ్రేవ్ మని త్రేన్చుతూవచ్చి) ఎవరూ ...? —
రాఘవయ్యా! ? — ఏమిటిలా వచ్చావ్? (కొడుకుతో
వెటకారంగా) పాపం... భోజనం వేశయినట్టుంది...
లోపలికి తీసుకెళ్ళి ఇంత అన్నం పెట్టించరా నీ మామ
గారికి.

రాఘు: మనిషి బిక్క చచ్చిపోయా) మీ దయవల్ల తిండికి
గతిలేనంత అధోగతిలో లేను లెండి.

శాస్త్రి: అలాగా పాపం! — కృష్ణ కృష్ణ ! — మరై తే
ఎందు కొచ్చినట్టు? ... ఆహా! ... అర్థమైంది ! —
రండి ... రండి ... రండి ... (కొడుకుతో) ఒరేయ్ !

పాపం కట్నం తాలూకు డబ్బు కష్టపడి మోసు కొచ్చి
నట్టున్నాడు. (మళ్ళీ ఇటు తిరిగి) ఇలా రండి... ఇలా
రండి. ... కుర్చీలో కూర్చుని ముందు అలుపు తీర్చు
కోండి. తర్వాత తీరు బడిగా మాట్లాడుదురు గాని ...
(వేళా కోశంగా.)

రాఘు: (గాద్గదికంగా) బావగారూ. ...

శాస్త్రి: సిగ్గులేక రోషంకూడా నా మనిషికి! ? — పిల్లనై తే
కన్నావ్ ... అల్లుడి నై తే తేరగా తెచ్చుకున్నావ్...
ఇవ్వవలసిన కట్నం బాకీ ఊత్రం గుర్తుండదే?? —

సుశీల: (వచ్చి తండ్రిని చూచి సంబరపడి పోతూ) ఎంత
సేపైంది నాన్నా నువ్వొచ్చి?!. అమ్మ కులాసాగా
వుందా? ... చెల్లెళ్ళు బావున్నారా?? ... (గడగడా
మాట్లాడింది.)

శాస్త్రి: దేశంలో అందరూ కులాసాగానే వున్నారు మసింట్లో
మనం తప్ప! — మీ నాయ నొచ్చాడు ... మూట
తెచ్చాడేమో అడుగు!! —

సుశీల: (పరిస్థితి అర్థమైంది. తెప్పరిల్లుకుని) నువ్వెందు కొచ్చావు
నాన్నా ఈ ఇంటికి? .. వెళ్ళిపో నాన్నా ... వెళ్ళిపో...
* (దుఃఖం పెల్లు బికింది.)

రవి: సుశీలా! — కళ్ళ నీళ్ళు చూచి కరిగిపోయే వాళ్ళెవ్వరూ
లేరుగాని ... ముందు నువ్వింట్లో కెళ్ళు ... వూ! —
(గద్దించేడు.)

సుశీల: వెళ్ళమనద్దండీ. ...నన్ను లోపలికి వెళ్ళమనద్దండీ...
(బావురు మంది.)

రవి: (రివ్వున వచ్చి చెంప ఛేళ్ళు మన్నించి) లోపలికి వెడ
తావా లేదా? —

రాఘు: బాబూ రవీ!. ... ఆగవయ్యా! ... అది ఏం తప్పు
చేసిందని చెయ్యి చేసుకున్నావు రవీ! — నీకు అంత
కోపంగా వుంటే ... నన్ను కొట్టు ... కొట్టి నీ కసి
తీర్చుకో.

సుశీల: (గుడ్ల నీరు కుక్కుకుని నిస్సహాయంగా left door కి
వెళ్ళిపోయింది.)

రవి: (అందరి కేసీ చూచి) ఛీ! ... పాపిష్టి మనుష్యులు ...
(Middle డోర్లో కెడతాడు.)

స్వామి: (left door లోంచి వస్తూ) శివోహం! ఎందుకొచ్చింది
గాలివాన? —

శాస్త్రి: గాలివాన కాదు స్వామి ... పెనుతు ఫాను! —
(రాఘవయ్య కేసి తిరిగి ఆవేశంగా) వాడి పెల్లాన్ని
వాడు కొట్టు కుంటాడు చంపు కుంటాడు మీ కెందు
కండీ బావగారు ... ?

రాఘు: (నిస్సహాయత పౌరుషం మిళితమై) పిల్ల నిచ్చుకుంది
చంపుకోవటాని క్కాదండీ ... పదికాలాల పాటు
పచ్చగా కళ్ళకళ్ళ లాడుతూ కాపురం చేసుకోవటానికి.

శాస్త్రి: కృష్ణ కృష్ణ! — ఇన్ని నీతులు చెప్పగలిగిన మీకు...
 కట్నం బాకీ తీరుద్దామని మాత్రం అన్పించదు! —
 మీ అమ్మాయి మాత్రం సుఖపడాలని కోరుకుంటారు!
 — మాకు మాత్రం మీరు నామం పెట్టాలి!! —
 ఏం? —

స్వామి: ఆవేశం వలదు శాస్త్రి. ... నిదానించు!! —

రాఘు: మీ బాకీ తీర్చాలి — నిజమే!! — కాదనను... కానీ...
 నా పరిస్థితు లే అనుకూలించటం లేదు. ... అంత
 మాత్రాన నా కళ్ళ ఎదుటే... నా కూతుర్ని ...
 సమయం సందర్భం లేకుండా కొడతారా? ... మానసి
 కంగా దాన్ని హింసిస్తారా? ... ఇది అమానుషంకాదు
 టండీ...? — మీకూ ఒక ఆడపిల్ల వున్నట్టయితే అర్థ
 మయ్యేది ఆడ పిల్లను కన్న తండ్రి పడే ఖోభ
 ఏమిటో?! —

శాస్త్రి: అబ్బో!... మీరు కాంగా కన్నారు ఆ...డ...పి...
 ల్ల...ను!, లోకంలో ఇంకెవరికై నా వున్నారా ఆడ
 పిల్లలు?. అంత అబ్బరంగా కనిపించిన వాడివైతే
 కట్నం డబ్బు కుడిచేత్తో విసిరి పారేయచ్చుగా ...

రాఘు: (నిభాయించుకుని) ఓడలు బండ్లు ... బండ్లు ఓడలూ
 అవుతయ్ బావగారూ ...

శాస్త్రి: ఏం బావగారూ ... శపిస్తున్నారా? —

స్వామి: శివోహం! — ఆవేశాలు చూని ... సమస్యకు పరి

మ్మార మార్గం ఆలోచించటం అందరికీ శ్రేయోదాయకం. ... ఏమంటారు!! —

రాఘు: మీరై నా చెప్పండి స్వామి! — నేను అసమర్థుడనే ... కానీ...నా పిల్లను చెండుకు తినటం ఏం భావ్యం?.

శాస్త్రి: మీరు వెయ్యి చెప్పండి... లక్ష చెప్పండి! — మీ కూతురు నా కొడుకుతో సుఖంగా కాపురం చేయాలి అంటే ... కృష్ణ కృష్ణ! ... కట్నం తాలూకూ డబ్బు నా చేతిలో పడాల్సిందే! — రాదేమో అనుకున్న మీరు వచ్చారు గదా! ... నే చెప్ప దల్చుకున్న ఆఖరి మాట కూడా చెప్పేశాను. — ఇక మీరు దయ చేయచ్చు. ...

రాఘు: అంతేనంటారా ... అంతేనా స్వామి ... (గుడ్ల నీరు నింపుకుని గాద్దడికంగ)...నా దొక్కటే మనవి! — నా గురించి నా బిడ్డ భవిష్యత్ చీకటి చేయకండి ... చీకటి చేయకండి! ... దాని బ్రతుకులో నిప్పులు పొయ్యిద్దని వేడుకుంటున్నాను ... (చేతులెత్తి దణ్ణం పెట్టి వెనక్కు వెనక్కు అడుగులేస్తూ exit అవుతాడు).

స్వామి: శివోహం. ...

రవి: (మధ్య డోర్లోంచి వేగంగా వచ్చి బైటి కెళ్ళబోతూంటాడు.)

శాస్త్రి: ఎక్కడికిరా నీ పరుగు? — వెళ్ళిపోయిన సీమామగారి వెంటబడి ఆయన కాళ్ళమీద పడటానికా...?

రవి: (తక్కున ఆగి పొంగి వచ్చే కోపాన్ని అణచుకుంటూ నిస్సహాయంగా) కాదు ... వురేసుకోవటానికి ...

శాస్త్రి: మగాడివి! ... పరిస్థితికి భయపడి వురేసుకోవలసిన ఖర్చు నీకేం పట్టిందిరా?! ఆ పని ... అటు నీ మామ గారో ఇటు నీ పెళ్ళామో చెయ్యాలి గాని! ...

రవి: (రోషంగా) నా...న్నా!

శాస్త్రి: పెద్దవాణ్ణి! — పైగా నీ తండ్రిని!! — అనవసరమైన ఆవేశానికి పోకుండా ... నా మాట విను! — నే చెప్పినట్టు చెయ్!! — అప్పుడు నీకు అంతా మేలే జరుగుతుంది! — ఏమంటారు స్వామి.

స్వామి: శివోహం ... వున్నమాట చెప్పేరు. — మరి ... నేను పైకి వెళ్ళి కాస్సేపు విశ్రాంతి తీసుకుంటాను... (మెల్లెక్కి వెడతాడు.)

రవి: (జుట్టు పీక్కుంటూ) నా కేమీ తోచటంలేదు. — నన్నిప్పుడేం చేయమంటావు నాన్నా?

శాస్త్రి: వాజమ్మలాగ పెళ్ళాన్ని నెక్కించుకోగానే సరిపోదురా!? — పదిపైసలు పెట్టి పెళ్ళానికి పూలు కొనిపెట్టలేవని తెల్సి అసలు పెళ్ళేందుకు చేసుకున్నట్టు? — ఆ! మీ అందరికీ తిండి పెట్టేటందుకు నేనున్నాననేగా!? — అవునా!? — నా పరిస్థితి చూడబోతేనూ అంతంత మాత్రంగానే వుంది. నీ మామగారు చూడబోతే

మొండి చెయ్యి చూపిస్తున్నాడు. నీ పెళ్లామే మో
బెల్లం కొట్టిన రాయిలా నోతు మెదపదు.

రవి: అందుకని...?

శాస్త్రి: అందుకని... నే చెప్పేదేమిటంటే ... జాగ్రత్తగా
విను... నీ భార్యను నీ వెంట తీసుకునివెళ్ళి నీదో లేదో.
నువ్వు చూచుకో! ...

రఘు: (మధ్య ఊహించి వస్తూ) అర్ధాంతరంగ బైటికివెళ్ళి
పొమ్మంటే ఎట్లా నాన్నా...?

శాస్త్రి: తమ్ముడి మీద అంతప్రేమ కారిపోతున్న వాడివైతే
... నువ్వు వాడితో పాటే బైటికి నడు! ... నడు
నాయనా?! —

రఘు: (నిశ్చేష్టుడై) నా...న్నా...!

శాస్త్రి: అవునా! ... మీకై మీరు స్వతంత్రంగా బ్రతకటం
నేర్చుకోండి. — ఎక్కడికై నా వెళ్ళి లక్షణంగా
వుండండి!! — అట్లా కాదనుకుంటే ... చెప్పాకింద
తేలులాగ నేను చెప్పినట్టు నడుచుకోండి — అర్థ
మైందా?! —

రఘు: తమ్ముడా... విన్నావుగా నాన్న నిర్ణయం! ... మన
కాళ్ళమీద మనం నిలబడ లేనప్పుడు ... కనీసం కన్న
తండ్రి మాటైనా వినాల్సిన ధర్మం మనమీద వుంది. —
ఏ మంటావ్ ... ?

రవి: అసలు తప్పంతా నాదే! తొందరపడి పెళ్ళి చేసుకుని
సమస్యలను సృష్టించుకున్నాను.

శాస్త్రి: పెళ్ళి చేసుకోవటంలో తప్పలేదురా పిచ్చిసన్యాసి! —
కాక పోతే ... నీమామ మహానుభావు డున్నాడు
చూశాన్ ... అతగాడు మనల్ని మసిపూసి మారేడు
కాయచేసి ... తన పబ్బం గడుపుకున్నాడు. — మనల్ని
అందర్నీ వాజమ్మల్ని చేశాడు! — కట్నం కోసమని
మనం గంగి రెద్దుల్లాగ తలకాయలు పూపేం. — చివరికి
మన వేలితో మన కళ్ళనే పొడిచేడు నీమామ! —
అతడు చేసిన నయ వంచనకు ప్రతీకారం చేసి చూపా
ల్సిందే ... ఏమంటావ్?.

రఘు: చిన్నవాడు...వాడేమంటాడు నాన్నా? — మీకెట్లా
చేస్తే బావుంటుందనుకుంటే ... అట్లా చెయ్యండి! —
ఏరా రవీ ... అంతేనా!?! —

రవి: మీ ఇష్టం నాన్నా. ...

శాస్త్రి: (గర్వంగా ఇద్దరి కేసి చూచి) ఆ! ... ఇప్పుడు మీ
ఇద్దరూ నా కొడుకు లన్నించారు! — ఇక చూపిస్తా
నా తథాకా ఏమిటో? ... (శూన్యంలోకి చూస్తూ)
ఇల్లు అలకగానే పండగ కాదు రాఘవయ్యా. ...
పిల్ల పెళ్ళిచేసి నా ఇంటికి పంపించగానే సరిపోలేదు.
... నా దెబ్బ ఏమిటో రుచి చూపించనిదే నిద్రపోను
(తమా ఇంచుకుని) ఒరే రఘూ ఇంట్లో కెళ్ళి నా వుత్త

రీయం తీసుకురా ... నేనట్లా వీధిలో కెళ్ళాల్సిన
పనుంది ...

రఘు: (Middle door లో కెళ్ళి వుత్తరీయం తెస్తాడు.)

శాస్త్రి: రఘూ! — నువ్వు నావెంట రా!! —

(శాస్త్రి, రఘు exit అవుతారు.)

రవి: (దిక్కు తోచక అక్కడున్న కుర్చీలో కూలబడతాడు).

సుశీల: (left door లోంచి వస్తూ) ఏమండీ ... వేళమించి
పోయింది, ... భోజనానికి రాదూ?!! — ...

రవి: (సీరియస్ గా భార్య ముఖంలోకి చూచి చివాలున కుర్చీ
లోంచి లేచి నడుస్తూ) హూ! ...

సుశీల: (భర్తను సమీపిస్తూ) ఉద్యోగం రానందుకు సత్యా
గ్రహం చేస్తున్నారా...?

రవి: కాదు! — నిన్ను పెళ్ళి చేసుకున్నందుకు సంబరపడి
పోతున్నాను ... అందుకే ఆకలినించటంలేదు...

సుశీల: అవేం మాట లండీ ...

రవి: (కోపాన్ని చంపుకుంటూ) సుశీలా ... మనం బ్రతకటం
అవసర మంటావా ...

సుశీల: సమస్య లన్నింటికీ... కారణం నేనేకదూ?... (బేలగా
అంది).

రవి: అంతే కాదు సుశీలా ... క్షణక్షణానికీ తెలీని బలహీన
తేదో నన్ను బలీయంగా లొంగ తీసుకుంటోంది.

ఏ నిమిషంలో ఏం జరుగుతుందో వూహించలేకుండా వున్నాను.

సుశీల: ఏమండీ! ... ఇన్ని సమస్యల మధ్య మన మీ ఇంట్లో వుండక పోతేనేం?... హాయిగా మనిద్దరం ఎక్కడికైనా వెళ్ళిపోదాం ...

రవి: వెళ్ళిపోదామా?!. ఎక్కడికి? — ఎలా?? —

సుశీల: భీరువుగా మాట్లాడతారేం? — ఈ విశాలవిశ్వంలో మనిద్దరం బ్రతికేటందుకు మార్గమే వుండదంటారా?!—

రవి: వట్టి చేతులతో మనిద్దరం నడిగోడ్ల మీద నిలబడాల్సి వస్తుంది సుశీలా! ...నో!. నేను బికారి బ్రతుకు బ్రతకలేను. — అయినా నీ కారణంగా ఈ ఇల్లు వదలి నే నెందుకు బైటికెళ్ళాలి? ...

సుశీల: ఏమండీ! - ఆడదాన్ని...కనీ పెంచిన తల్లిలెండిని ... తోబుట్టువులను వదలి ముక్కు ముఖం తెలీని మీతో కాపురం చేయటానికి వంటరిగా నేను మీ ఇంట్లో అడుగు పెట్టలేదా?! - మగవారై వుండి ... M.A. పాసై ...బైటికెడితే బ్రతకలేమనుకోవటం అవివేకం..

రవి: నేను పిరికి వాడినే సుశీలా! — కానీ ... నీ ఒక్కదాని గురించి నేనెందుకు మావాళ్ళందరికీ దూరమవాలనేది నా ప్రశ్న?

సుశీల: హూ! — మీ ప్రశ్నకు జవాబు లేదు. — మీతో వాదించాలని కాదుగాని ... రాను రాను ఇంటి పరి

స్థితులు విషమిస్తున్నాయేమోని భయంగా వుంది. —
మరి కొన్నాళ్లు మనం ఇక్కడే వుంటే ఏం జరుగుతుందో
పూహించలేం ...

రవి: జరగాల్సిందేదో జరక్కుమానదు! — అందుకని ...

సుశీల: అయ్యో... మీకెలా తెలీ చెప్పాలా అర్థం కావటం
లేదు. ...

రవి: నువ్వేమీ చెప్పనక్కర్లేను — నే చెప్పేది విను. వెళ్ళి
మీ నాన్న నడిగి డబ్బు పట్టుకురా! — అప్పుడు హాయిగా
దర్జాగా స్వతంత్రంగా జీవిద్దాం!!

సుశీల: డబ్బు... డబ్బు—డబ్బు...!!! — డబ్బే ప్రధానం
గాని మనకు ఆత్మాభిమానం అక్కర్లే దంటారు, ... ?

రవి: హు! — ఆత్మ... అభిమానం!! ఎక్కడున్నయ్ సుశీలా?
నాకంటికి కన్పించవే? — అవి కేవలం అర్థం లేని
మాటలు? — ఇప్పుడు మాత్రం మనల్ని ఎవరు గౌర
విస్తున్నా రని..?

సుశీల: డబ్బు ఇవ్వగలిగే స్థితిలో మా నాన్నేవుంటే . మనకు
ఇన్ని సమస్య లెందుకు ఎదురౌతాయండీ! — ఏమండీ!
మిమ్మల్ని వేడుకుంటాను. మన జీవితాలను మీరు
కూడా డబ్బుతో ముడివేయకండి. ...

రవి: సుశీలా! ... రాను రానూ నాలో మనుష్యులమీద
కసి కచ్చ పెరిగిపోతోంది — నా ముఖంలోకి సూటిగా
చూచి చెప్పు! — మీ నాన్న నన్ను వంచించాడా?
లేదా?? —

సుశీల: (అవాక్కయి గుడ్డ నీరు కుక్కుకుంది.)

రవి: మాట్లాడవేం సుశీలా. ...

సుశీల: ఏం మాట్లాడను? ... ఏమని మాట్లాడను ... (గార్లది కంగ.)

రవి: నువ్వేం మాట్లాడతావులే! — ఆతండ్రి కన్నబిడ్డవి కదూ?! — మీ నాన్న ఈ విధంగా చేస్తాడని పూహించి వుంటే... ఎందుకు లే? ... మాటలే మిగిలి పోతయ్. — వెళ్ళు సుశీలా ... నా ఎదుట నిలబడి నా ఆవేశాన్ని ఆలోచనకు రెచ్చగొట్టకు ... వెళ్ళు ... (అంటూ తనే బైటికి వడివడిగా నడుస్తాడు.)

సుశీల: [నిర్విణ్ణురాలై చూస్తూండి పోయింది.]

స్వామి: శివోహం! ... ఏమిటి... భార్యభర్తలు దేని గురించో ఘర్షణ పడుతున్నట్టుంది? (మేడదిగి వస్తూ అంటాడు.)

సుశీల: (ఏం చెప్పాలో తోచక మానం వహిస్తుంది.)

స్వామి: దగ్గరగా వచ్చి భుజంమీద చెయ్యి వేసి ఇంత చిన్న వయస్సులో నీకెన్ని కష్టాలు?...

సుశీల: (నిశ్చేష్టురాలై దూరంగా జరిగింది.)

స్వామి: నీ చల్లని చేత్తో ఓ గ్లాస్ డు మంచి నీళ్ళు ఇప్పుడు సుశీలా ...

సుశీల: (రివ్వున ఇంట్లో కెడుతుంది.)

స్వామి: (తనలో తాను నవ్వుకుని ... శూన్యంలోకి చూస్తూ)
శివోహం! అంతా దైవేచ్ఛ ...

సుశీల: (నీళ్ళ ద్వాసుతో ప్రవేశం)

స్వామి: ఇంట్లో ఎవ్వరూ లేరా ... (అంటూ సుశీల చెయ్యి పట్టుకుంటాడు.)

సుశీల: (బెదిరిపోయి ధైర్యాన్ని కూడ దీసుకుని) ఛీ! ... ఇలాంటి వాడి వనుకోలేదు, ... మీరంతా కపట నాటక మన్న మాట ... (చెంప ఛెళ్ళు మన్నించింది.)

స్వామి: (తాచులా బుసుకొట్టి) చిన్న దానివని సహించాను. — చూడూ! ... నీ భర్త ఓ చవట దద్దమ్మ! — అలాంటి వాడితో నువ్వేం బ్రతగ్గలవ్? — నా మాట విని... నాతోరా! ఇద్దరం కల్సి హాయిగా ఏ హిమాలయాలకో వెళ్ళి పోదాం... (మీది మీది కొస్తాడు.)

సుశీల: ఛీ! తిన్న ఇంటి వాసాలు లెక్కించే దౌర్భాగ్యుడా ... మా వారిని రానీ ... నీ అంతు తేలుస్తాను. ...

స్వామి: శివోహం! — అంతా నీ భ్రమ! — ఎం చేత అంటావా ... నామాట నీ మామగారు కాదనడు! నీ మామ గారి మాట నీ భర్త కాదనడు!! — ఇక ఈ ఇంట్లో నీ మొర ఆలకించే దెవరు? నీ మాట విని నమ్మేదెవరు? — అందుకే... నా మాట విని నే చెప్పినట్టు చెయ్ ... ఏం!? —

సుశీల: నీచుడా! ... నీ అంతు నేనే చూస్తాను ... (ఉగ్రు
రాతాతుంది.)

స్వామి: పొరబడుతున్నావ్... నువ్వు అడదానివి ... అశక్తు
రాలవు. ... ఈ విషయం నీ భర్తకు తెలిస్తే నీ పరువే
మాతుంది. అడదాని జీవితం అరటాకు లాంటిదని
మర్చిపోయి ప్రవర్తించకు. ...

సుశీల: (కోపాన్ని నిభాయించుకుని) ... ఛీ ... (గిరున
వెనక్కు తిరిగి left door లో కెడుతుంది.)

శాస్త్రి: (వస్తూనే నేలకేసి చూస్తూ) కృష్ణ కృష్ణ! ... మంచి
నీళ్ళ గ్లాసు నేలమీద పడిపోయిందేమిటి ?

స్వామి: (తెప్పిల్లుకుని) శివోహం! — ఆ! ... ఏముంది ...
నీ కొడుకు కోడలు ఘర్షణపడ్డారు ... ఆ కోసంలో
నీళ్ళగ్లాసు విసిరి నేలకేసి కొట్టేడు నీ పుత్రరత్నం! —
అత నలా వెళ్లాడు ... నువ్వీలా వచ్చావ్ ... —
ఇంతకూ నువ్వెళ్ళిన పని ఏమైందీ...?

శాస్త్రి: ఊళ్ళో ఎందరిని అడిగినా ముప్పి అదొందలు అప్పు
పుట్టటం ఘనమైంది. ... వెనకటి రోజుల్లో అయితే...
గడపలో కూర్చుని కబురుపెడితే చాలు. ... ఇంటికే
తీసుకొచ్చి ఇచ్చి వెళ్ళేవారు! — ఇప్పుడో?... కృష్ణ
కృష్ణ! ... కాళ్ళూ గడ్డం పట్టుకు బ్రతిమాలినా 'ఛీ -
ఛీ' అనటమే కాకుండా వడ్డీ నూటికి పదిస్తావా పదిహే
నిస్తావా అంటున్నారు. ... కాలమే మారిపోయింది.

స్వామి: శివోహం! — ఈ రోజుల్లో మనిషికి విలువెక్క
డుందీ? — చివరికి మమకారాలు ... ప్రేమలూ ...
బంధు ప్రీతి అంతా డబ్బుతోనే ముడిపడ్డాయి. 'ధన
మూలం ఇదం జగత్' అని పెద్దలేనాడో అన్నమాట
ఈ రోజుల్లో అక్షరాలా నిజమై కూర్చుంది.

శాస్త్రి: మహా బాగా శలవిచ్చారు.

స్వామి: నీ రెండో కొడుకు సంపాదన పరుడు కాలేదనీ ...
అతనికి వుద్యోగం రాలేదనే గానీ బాధంతా. ...

శాస్త్రి: అవును స్వామి ...

స్వామి: నీ పెద్దకుమారుడు చాలినంత సంపాదించటం లేదనే
గానీ అసంతృప్తి. ...

శాస్త్రి: అంతేకదా స్వామి ...

స్వామి: నీ విద్యుంకుడు కట్నం బాకీ తీర్చలేదనే గానీ
ఆవేదన ...

శాస్త్రి: నిజం చెప్పేరు!!.

స్వామి: చూశావా!?!—నీలో ఎన్ని రకాల ఆలోచనలు డబ్బుతో
పడివున్నాయో!! ... అంతా నీ తాపత్రయమే గాని...
నీ ఆలోచనలకు ఓ చక్కని రూపాన్నిచ్చి ఆచరణలోకి
తెచ్చుకో లేక పోతున్నావ్... అవునా?! —

శాస్త్రి: ఏం చేయను స్వామి? ... అప్పటికే ... అటు
నా కొడుకు ... ఇటు నేనూ ... కట్నం తేనందుకు

కోడల్ని రాచి రంపాన పెడుతూనే వున్నానూ. ...
అయినా ఫలితం లేకుండా పోతోంది ...

స్వామి: అందుకని = చేతగాని వాడిలా చేతులు ముడుచు
కూర్చుంటావా? ...

శాస్త్రి: అప్పటికీ... వియ్యంకుడిని కూడా ఎన్నెన్ని మాట
లన్నానో...! ఎంత కించ పరిచానా? - అయినా అత
గాడు చలించడు. ...

స్వామి: నువ్వు ఇన్ని ప్రయత్నాలు చేసినా డబ్బు నీ చేతి
కొచ్చే మార్గం అవుపించటం లేదు ... కదూ!!?

శాస్త్రి: (తల వూపేడు.)

స్వామి: నీ సమస్యకు పరిష్కారం డబ్బే నంటావ్?-అవునా!?

శాస్త్రి: అంతేగా స్వామీ. ... 'డబ్బే' ... నా వూపిరి ...
డబ్బుకోసం ఏ పని చేయమన్నా చేసేస్తాను...

స్వామి: (నీరియస్ గా విలన్ లా శూన్యంలోకి చూచి) అందుకు
నేనొక చక్కని పథకం ఆలోచించి వుంచాను. ...

శాస్త్రి: అదేమిటో చెప్పండి స్వామీ... చచ్చి వచ్చే జన్మలో
మీ కడుపున పుడతాను

స్వామి: (ప్రతీకార వాంఛ చూపులో నిలిపి) నా వుపదేశాన్ని
నీవు అక్షరాలా ఆచరించాలి... అలా చేయగలిగితేనే
ఉపదేశిస్తాను. ఆలోచించుకో! —

శాస్త్రి: కృష్ణ కృష్ణ! - స్వామీ ... మీరే నాకు గురువు

దైవం అన్నీనూ! — నన్ను శంకించకండి.

స్వామి: అయితే ... ఇలా రా.

శాస్త్రి: (స్వామి దగ్గరగా వచ్చాడు.)

స్వామి: (శాస్త్రి చెవిలో ఏవో చెప్తాడు.) ఏం అర్థమైందా?—

శాస్త్రి: (వికటంగా నవ్వి) నా ఆలోచనకూడా అదే స్వామీ...

స్వామి: శివోహం! — అయితే ఇంకేం ... ఇక మన నిర్ణయానికి ఓ రూపం ఇవ్వటం నీమీదే ఆధారపడివుంది! ...మరి...నేను మేడమీది కెళ్ళి ధ్యానంలో నిమగ్నుడనౌతాను. ... (మేడ మెట్లెక్కి వెడతాడు.)

శాస్త్రి: (నేలమీద పడి వున్న గ్లాసు చేతిలోకి తీసుకుని left door లో కెళ్ళి పెట్టి వస్తాడు.)

రఘు: (రఘు ప్రవేశం.)

శాస్త్రి: రఘూ! సమయాని కొచ్చావ్. — నీతో ఓ విషయం మాట్లాడాలి.

రఘు: మన ఇంటి విషయమా...?

శాస్త్రి: అదే...నీ తమ్ముడి విషయం!. మన ఇంటికి పట్టిన శని విరగడై వాడు సుఖపడాలి అంటే...మన మంతా ఏకమై పని పూర్తి చేయక తప్పదు!! —

రఘు: ఏమిటి నాన్నా అది?—

శాస్త్రి: ఏముందీ?! ... మీ తమ్ముడికి రెండో పెళ్ళి చేద్దామనుకుంటున్నాను.

రఘు: అదేలా సాధ్యం నాన్నా?... సుశీల వప్పుకోవద్దూ? —

శాస్త్రి: ఓ! .. గట్టిగా మాట్లాడకు (దగ్గరగా వచ్చి చెవిలో
రహస్యం చెప్పేడు) ... రవిని కూడా వప్పిద్దాం! —
ఏమంటావ్? —

రఘు: (సంశ ఐస్తూ) నా కెందుకో భయంగా వుంది నాన్నా...

శాస్త్రి: భయమనుకుంటే ఎట్లా? — మనుష్యులు కాదురా
ముఖ్యం. — డబ్బు శాశ్వతం! — మరి ... మనకు
డబ్బు కావాలి అంటే అట్లా చేయక తప్పదు, ...

రఘు: నూరేళ్ళాయుష్షు! — రవి కూడా మాటల్లోనే వచ్చే
శాడు! ... (రవిని చూచి) ఏరా... అలా వున్నావేం?

రవి: మనస్సేమీ బాగో లేదు ...

శాస్త్రి: ఎలా బావుంటుందీ? ... ఇంత చిన్నవయస్సులో
వాడి మనసు నిండా దిగులే నాయె. ... (రవిని సమీ-
పించి బుజ్జగింపుగా) ఒరే అబ్బీ! ... నీ సమస్యకు
పరిష్కార మార్గం ఆలోచించేనురా ...

రవి: (నిర్వేదంగా) ఏమిటి నాన్నా అది...

శాస్త్రి: తండ్రిగా... నా మీదగాని ... నా మాటమీదగాని
గౌరవముంది కదా?!

రవి: నీ మాట ఎప్పుడు కాదన్నా నని!? (పేలవంగా)

శాస్త్రి: అలా అంటే కాదు, ... నే చెప్పినట్టు 'త - చ'
తప్పకుండా చేస్తానని నా చేతిలో చెయ్యి వేసి ప్రమాణం
చెయ్యాలి, ...

రఘు: నాన్నమాట కాదనకు తమ్ముడూ!... మన శ్రేయస్సు కోరేవాడు నాన్న! ...

శాస్త్రి: నేను చెప్పినట్టు చేస్తే... నీకు వుజ్వలమైన భవిష్యత్ వుంటుంది. (చెయ్యి ముందుకు చాచేడు.)

రవి: (అచేతనంగ తండ్రి చేతిలో చెయ్యి వేశాడు.)

రఘు: (వారిద్దరి చేతుల మీద తన చేయి వుంచాడు రఘు.)

శాస్త్రి: (తన్నయత్వంతో) మీ ఇద్దరూ నా రెండు కళ్ళలాంటి వాళ్ళు. మీ మీదేరా నా ఆశలన్నీ! ... రవీ ... నవ్వు ఏవిధమైన దిగులూ లేకుండా నవ్వు యీ కళకళలాడుతూ వుండాలంటే .. నువ్వు బాగు పడాలి అంటే ... నీ భార్యని మర్చిపోవాలి ... అంతే!

రవి: (షాక్ తిని) ఆ! ...

రఘు: అవును రవీ! — వెరీ సింపుల్... ఈ విషయం గురించి నాన్న ఒక నిర్ణయాని కొచ్చాడు

శాస్త్రి: చూడు రవీ! — మనం ఏం చెయ్యబోతున్నా మనేది నీ భార్యను ముందుగా పసిగట్ట నివ్వకూడదు. — గుట్టు చప్పుడుగా అంతా క్షణాలమీద జరిగిపోవాలి. ... ఈ ఇంటి శని ... మన వీడ ... విరగడై పోతుంది. (చెవిలో రహస్యం చెప్పేడు.)

రవి: (తల అడ్డంగా ఆడిస్తూ) వద్దు నాన్నా... వద్దు... అలా చేయటం పాపం నాన్నా... (అంటూ వెళ్ళి కుర్చీలో నిస్సహాయంగా కూర్చుండి పోతాడు.)

శాస్త్రి: (కుర్చీ సమీపిస్తూ) కన్న తండ్రిని! — నీ ఊమం కోరే వాణ్ణి ... నేను కావాలో ... అది కావాలో బాగా ఆలోచించుకో ...

రఘు: (రెండో వేపు కుర్చీ పక్కగా వచ్చి నిలబడి) ఊణం క్రితం నాన్నకు మాటిచ్చావ్ తమ్ముడూ ... చేతిలో చెయ్యి కూడా వేసి ప్రమాణం చేశావ్. ...

శాస్త్రి: రవీ...మనకు అంతకు మించి మరోమార్గం లేదు...

రఘు: కాదనకు రవీ! ... ఆలస్యంచేస్తే మన ప్లాను విఫల మాతుంది ...

శాస్త్రి: డబ్బు కన్నా విలువైనది ఈ ప్రపంచంలో వేరేదీ లేదురా పిచ్చిసన్యాసీ! ... అందుకే నా మాట విను...

రఘు: తమ్ముడూ! నీ సుఖం కోరేరా నాన్న ఈ విధమైన నిర్ణయాని కొచ్చింది. ...

శాస్త్రి: ఈ నాడు మనదగ్గర డబ్బులేదు — రాని డబ్బుకోసం చింతిస్తూ కూర్చునేకంటే ... మరోవిధంగా డబ్బు సంపాదించ గల మార్గం వెతుక్కోవటం ... కార్య సాధకుల లక్షణం రవీ! —

[శాస్త్రి, రఘూ చెరోకపక్కన చేరి ఎడా పెడా మాట్లాడేసరికి రవి పిచ్చివాడే అయ్యేడు. — ఒక నిర్ణయాని కొచ్చిన వాడిలా కుర్చీలోంచి లేచేడు.)

రవి: (నడుస్తూ) అలాగే నాన్నా... అలాగే...

శాస్త్రి } (ఇద్దరి ముఖాల్లో సంతోషం పురి విప్పింది.)
రఘు }

స్వామి: (మేడ మెట్లు దిగుతూ) శివోహం! ... కథ మాంచి
రసపట్టులో వున్నట్టుండే ...

శాస్త్రి: వీళ్ళు నా బిడ్డలు స్వామి ... (గర్వంగా) నా మాట
కెదురు చెప్పరని ముందే చెప్పేనుగా మీకు. ...

స్వామి: శ్లభాష్! . నీలో ఆవేశాన్ని చల్లార నీకు రవీ ...
రఘూ! నువ్వీలారా ... (చెవిలో ఏదో చెప్పేడు.)

రఘు: అలాగే ... (left door లో కెడతాడు.)

స్వామి: శాస్త్రి ... (దగ్గరగా వచ్చి చెవిలో ఏదో చెప్పి)
నువ్వు ఆపని చెయ్ ...

శాస్త్రి: అవశ్యం! ... (తనూ left door లో కెడతాడు.)

స్వామి: శివోహం! . రవి కుమారా ... నూతన జీవిత స్తారం
భానికి నువ్వు స్వాగతం పలుకబోతున్నావ్. ... అంటే
నీ పాత జీవితం మనందరి పాదాల క్రింద శాశ్వతంగా
సమాధి కాబడబోతోంది! — (భుజం తట్టి) నువ్వేం
భయపడకు! ... ఊ! ... త్వరగా నీ భార్యని పిలు
... ఆలస్యం చెయ్యకు ... (స్వామి గబగబా మేడ
మీది కెడతాడు.)

రవి: సుశీలా ... సుశీలా ... (గావు కేక పెట్టేడు.)

సుశీల: (వస్తూనే) ... ఏమిటండీ అలా వున్నారు. ...

రవి: నేనెలా వుంటే నీకేం?... నువ్వీ ఇంట్లో సుఖంగా వున్నావుగా!... మేమంతా అర్థం కాని సమస్యలతో సతమత మాతూంటే ... నీకు చీమైనా కుట్టి నట్టులేదు-కదూ? (ఆవేశంగా మీది మీది కెడతాడు,)

సుశీల: (బెదిరిపోతూ) ఏమండీ ... !

రవి: ఒక్కమాటలో చెప్పాలి అంటే ... నువ్వీ ఇంటికి పట్టిన 'శని' వి ...

సుశీల: (వెనక్కి నడుస్తూ) ఏమండీ మీకేమైనా మతి పోయిందా ...

రవి: అవును!. నన్నీ ఇంట్లో పిచ్చివాణ్ణి చేసి ఆడిస్తున్నారంతా ... సమస్యలన్నింటికీ నువ్వే కారణం ... మేమంతా సుఖపడాలి అంటే... నువ్వు బ్రతక్కుడదు ... నువ్వు చచ్చిపోతే... కాదు... నిన్ను చంపితే ... (మీది మీది కొస్తూ గొంతు పట్టుకో బోయాడు.)

రఘు: (చేతిలో తాడుతో ప్రవేశించి మెల్లగా ప్రవేశ ద్వారం వద్ద కొచ్చి నిలబడతాడు.)

సుశీల: (వెనక్కి నడుస్తూ) ఏమండీ ... నన్ను చంపద్దండీ... నేను మీకేం అపకారం చేశాను. ... (రఘును చూచి) బావగారూ ... మీరైతే చెప్పండి. ...

శాస్త్రి: (చేతిలో కిరోసిన్ డబ్బాతో ప్రవేశించి left door

(ప్రక్కగా నిలుస్తాడు.)

రఘు: నిన్ను చంపటం వాడికి చేత కాకపోతే ... నా చేతిలో
వున్న తాడుతో నీ మెడకు వురి బిగించి నేనే చంపాల్సి
వస్తుంది. ...

సుశీల: ఆ! ... (ఇంతలో మామగారి వేపు తిరిగి దగ్గటగా
వచ్చి) తండ్రిలాంటి వారు ... నన్ను చంపద్దని
మీరైనా చెప్పండి మామగారూ ... నన్ను కాపా
డండి. ...

శాస్త్రి: నిన్ను ఆ భగవంతుడు కూడా కాపాడలేడు. ...
ఈ డబ్బాలో కిరోసిన్ నీమీద కుమ్మరించి నీకు నిష్పా
అంటించి సజీవంగా దహనం చేస్తాను, ... నీ పీడ
శాశ్వతంగా వదిలించు కుంటాను. ...

సుశీల: (దిగ్రాభంతి చెంది ఏ మీతో చని స్థితిలో కంగారుగా
మేడ మెట్ల వేపు పరుగు తీస్తుంది.)

స్వామి: (సుశీలను చూచి ఎళ్ళు కొరుకుతూ) ప్రతీకార
జ్వాల నా నరనరం లోనూ పరవళ్ళు తొక్కుతోంది.
(బోజ్జోంచి కత్తి తీస్తాడు.)

సుశీల: (నిర్భాంతపోయి నిలుస్తుంది.)

రవి: (బిగ్గరగా వెరిగా) మీ కెవ్వరికీ శ్రమ అక్కర్లేదు.
నా భార్య మీద సర్వాధికారాలూ నా వక్కాడికే
వున్నాయ్ ... దీని అంతేదో నేనే తేలుస్తాను. ...

(స్వామి చేతిలో కత్తిని ఆవేశంతో లాక్కుని) సుశీలా...
నీ బ్రతుక్కి జనగనమణి ... నేను పాడతాను. ...
(పొడవబోయాడు.)

సుశీల: (గాభరాగా వెనక్కు తిరిగి left door లోకి పారిపోతుంది.)

రవి: (చేతిలో కత్తితో) నీ అంతు చూస్తాను ... (భార్య వెంట పడ్డాడు. తనూ left door లో కెళ్ళాడు.)

సుశీల: [లోపల్నించి కేకలు) ... ఏమండీ ... నన్ను చంపద్దు ... చంపద్దు ...

రవి: (లోపల్నించి) నిన్ను బ్రతక నివ్వను ... నువ్వు బ్రతక్కుడదు ...

(కెవ్వున కేక పెట్టుంది సుశీల.)

శాస్త్రి: { [ఒకరి ముఖాలు మరొకరు చూచుకొని తృప్తిగా
రఘు: { నవ్వుకుని] పీడ విరగడైంది. ... (అంటారు ముక్త
స్వామి: { కంఠంతో). [ఎక్కడి వారక్కడే నిలబడి
వుంటారు ప్రియమీద.]

[ఒక్క క్షణం ఆగేక డొక్కలో కత్తితో
Middle door లోంచి నెత్తురు చిమ్మిన గుడ్డలతో
రవి ప్రవేశం.]

రవి: (వాలిపోతు... తూలిపోతూ వచ్చి అందరి కేసి చూస్తూ)
అయిపోయింది. ... అంతా తల్ల క్రిందులైంది. ...
(డొక్కలో కత్తి లాగేసుకుని ప్రియమీద వాలి
పోతాడు. చలనం లేకుండా కన్ను మూస్తాడు.)

శాస్త్రీ: (భోరున ఏడుస్తూ కంగారుగా కొడుకుని సమీపించి)
బాబూ.

రఘు: (ఆదుర్దాతో సమీపించి) తమ్ముడూ ... రవీ. ...

స్వామి: [మెట్లమీదే వుంటాడు కంగుతిన్నవాడిలాగ.]

[ప్రేజిమీద అంతవరకూ వున్న పూర్తి లైటింగ్ ఆరిపోతుంది. Middle drop తక్కువ వాలుతుంది. మళ్ళీ పాతస్థలంలో బోను ప్రత్యక్షమౌతుంది. ఆ బోను వెనకగా సుశీల నిలబడి వుంటుంది. నిలబడ్డ సుశీల మీద 'స్పాట్' light ఫోకస్ చేయబడి వుంటుంది. - మిగతా లైట్లమీద వుండ నక్కర్లేదు.]

సుశీల: (వెక్కి వెక్కి ఏడుస్తూ ఆవేదనతో) ఏ తల్లి కన్న బిడ్డనో యువరాసర్!.... కట్టుకున్న భర్తతో ఆనందంగ, హాయిగా నూరేళ్ళు కాపురం చేయాలని కలలు కన్నాను. డబ్బే జీవిత లక్ష్యంగా భావించిన మనుష్యులే నా మీద కక్ష బూని కత్తికట్టారు. నన్ను కాంక్షించిన దొంగ స్వామి. నా తండ్రి కట్నం ఇవ్వనందుకు పగబట్టిన మామగారు...పరాయి ఇంటి ఆడపిల్లననే గౌరవమే లేని బావగారు...అంతా ఏకమై ... నామీద కత్తి కట్టారు ... నన్ను అంతం చేయాలని చూశారు. నన్ను చంపటమే లక్ష్యంగా పెట్టుకున్నారు - అనురాగాన్ని పంచిపెట్టి ప్రేమించ వలసిన భర్తే ... నా చావు కోరి నన్ను హత్య చేసే

టందుకు పూనుకున్నాడు యువరానర్! — అటువంటి బలీయమైన స్థితిలో ధైర్యాన్ని కూడ దీసుకుని, మృత్యు ముఖం నుండి తప్పించుకు నేటందుకు ఎదురు తిరిగేను. ఏ కత్తితో అయితే నన్ను పొడిచి రాక్షసంగా చంపాలను కున్నాడో అదే కత్తితో నా భర్త అనబడే కూరుణ్ణి చంపేను — నాది తప్పా యువరానర్? — కేవలం నా తండ్రి ఇస్తానన్న కట్నం ఇవ్వలేక పోయినందుకు నన్ను చంపాలనుకోవటం న్యాయమా యువరానర్?. ... ఏది న్యాయం ... ఎవరిది తప్పు అనేది కోర్టువారు విచారించి ... మళ్ళీ ఈ సమాజంలో కేవలం కట్నం కోసమై ఏ యువతీ బలి కాబడకుండా వుండే విధంగా తీర్పు చెప్పండి యువరానర్. ... తీర్పు చెప్పమని మనసారా వేడుకుంటున్నాను ... చివరి సారిగా కోరుకుంటున్నాను. ...

[Spot light off అవుతుంది. Front drop పడుతుంది.]

—: స మా స్తం :—

కలియుగ దైవం

నా ఇల వేలుపు

(శ్రీ) వేంకటేశ్వరుని

పాదాల చెంత

భక్తితో — అంకితం!!.

యస్. వివేకానంద .

:- గమనిక :-

ఈ నాటికను ప్రదర్శించ

గోరువారు విధిగా నా లిఖిత

అనుమతి పొందవలెను.

నాటిక సర్వ హక్కులు

నాకు చెంది యున్నవి.

— యస్. వివేకానంద .